

Juhlanumero

PAROLE

Jääkäripataljoona 27.n perinneyhdistyksen jäsenlehti

Maaliskuu 2018 • nro 1 (333) • 87. vsk

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ

Viisi vuotta ja superviikonloppu

Ennenkin on laulettu ja nuotit pantu nippuun, sanottiin jossain laulussa. Niin on tehty nyt myös jääkäriperineliikkeessä. Viiden vuoden juhlaputki on nyt takana ja komeaa historiaa. Kun jääkärien Saksan-matka oli ensimmäisinä paikalla olleille Pfadfindereille päivälleen kolmen vuoden mittainen, kesti jääkäriperineliikkeen 100-vuotisjuhlaa runsas viisi vuotta. Näin siksi, että aloitimme juhlat jo etuajassa helmikuussa 2013, jolloin naulattiin uusi jääkärilippu. Kysymyksessä oli lipun neljäs ”painos”, jolloin lippuun palautettiin alkuperäisen vaakunan leijona kaksoishäntineen.

Juhlat ovat tuoneet jääkärieliikkeelle runsaasti huomiota ja julkisuutta. Liekö julkisuuden vaikutusta, että toisin kuin erilaisissa perinneyhdistyksissä, jäsenmäärämme on kasvussa. Kun Jukka Pennanen 2009 puheenjohtajaksi tullessaan asetti tavoitteeksi perinneyhdistyksen jäsenistössä jääkärien lukumäärän saavuttamisen 100-vuotisjuhliin mennessä, tavoite saavutettiin runsaasti etuajassa: ennenkuin juhlavuodet alkoivat jäsenmäärä lähenteli 2000. Ja jääkäripataljoonaan oli aikanaan kirjautunut 1864 miestä.

Vaasan superviikonloppu päätti viiden vuoden juhlaputken. Tuskin on liioittelua sanoa Vaasan kolme päivää olivat upein jääkärijuhla, mitä jääkäriperineliikkeen piirissä on koskaan järjestetty. Juhlaseminaarin korkeatasoiset esitelmät osoittivat, ettei jääkärihistoriaa ole suinkaan vielä ammennettu tyhjiin. Juhlien kolmikielisyys, puheet pidettiin suomeksi, saksaksi ja ruotsiksi, todisti, että jääkärit edustivat kansainvälisyyttä. Saksalainen sotilassoittokunta ja Wachbataillonin kunniaosasto todistivat, että jääkärieliikkeen yhteys Saksaan on tuonut meidät vahvaan yhteyteen. Tuo yhteys EU:n johtovaltioon on Suomelle nyt tärkeämpi kuin koskaan.

Vaasan superviikonloppu sai runsaasti julkisuutta ennen kaikkea pohjalaisessa mediassa; niin suomen- kuin

ruotsikielisessä. Juhla tuli radiosta ja paraati oli suorana lähetyksenä Ylen areenasta. Yleisradio oli paikalla peräti 15 hengen voimin. Mutta juhlien puuttuminen television uutislähetyksistä koko juhlien ajan oli paha tyylivirhe. Uutisista vastaavan päätoimittaja Jouko Jokisen onneton selitys oli pahin kaikista: Ei jääkärijuhlissa ollut uutista. Jääkärihän palasivat 100 vuotta sitten eikä juhlien yhteydessä tullut esiin mitään uutta. Epäonneksemme sattui ”hyvä uutispäivä”, kun Iivo Niskanen voitti 50 kilometrin kultamitalin ja oli vielä Viron itsenäisyyden 100-vuotisjuhla. Mutta Jokisen selitys ei ollut riittävä.

Kun myöhemmin keväällä tulee kuluneeksi 100 vuotta punaisten kapinan aiheuttaneen sodan onnettomasta loppunäytöksestä, onkohan päätoimittaja Jokisella sama kanta: Sehän tapahtui 100 vuotta sitten eikä tässä mitään uutta esille tullut. Ei sitä oteta uutisiin.

Kiitettävää arvosanaa ei ansaitse myöskään Helsingin Sanomat. Vaasan juhlista ei kerrottu sanallakaan. Toki sunnuntaina oli juttu jääkärieliikkeen merkityksestä ja jääkärien paluuta sivunnut jännittävä tarina laivanvarustaja Krogiuksen paosta Ruotsiin. Lehden arvosana 7-.

Mutta ei kannata takertua pikkuasioihin. Jääkäriperineliike on voi olla ylpeä ei vain Vaasan superviikonlopusta vaan koko viiden vuoden juhlaputkesta. Hyvä Me!

* * *

Parolen numeron 4/2014 kannessa oli jääkärikunniamerkki ja teksti Jääkärieliike 100 v. Sen jälkeen jokaisessa Parolen kannessa on sama kuva ollut vinjettinä. Tänäkin vinjetti on kannessa 13. kertaa. Parolen kesäkuussa ilmestyvän numero 2/2018 kannessa ei vinjettiä enää ole. Silloin olemme siirtyneet arkeen.

Jukka Knuuti

Etukannen kuva: Liput menossa jääkäripatsalle jääkärien paluun 100-vuotispäivänä seppeleenlaskijoiden seurattessa. Kuva Raimo Latvala

Jääkäriliikkeen 100-vuotismuistojuhlat

Mukana tuhansia ihmisiä viiden vuoden aikana kolmessa maassa

Jääkärien paluun 100-vuotisjuhlissa Vaasassa 23.–25. helmikuuta onnistui kaikki. Superviikonloppuun mahtui kansainvälinen seminaari, Saksan puolustusvoimien soittokunnan konsertti ja lähes tuhannen miehen sotilasparaati. Vaasan kaupungintalo oli juhlien polttopiste, sillä sen mahtavassa juhlasalissa pidettiin niin seminaari, kuin pääjuhla sekä juhlaillalliset. Kaupungintalon tilaisuudet keräsivät satoja jääkäriperinteen vaalijoita.

Tuhannet vaasalaiset näkivät hienon paraatin Vaasan torilla sekä sitä seuranneen ohimarssin. Juhlien onnistusta edesauttoi vielä kirkas talvisää. Niinpä vaasalaiset saivat katsella lentonäytöstä, torjuntahävittäjä F-18 Hornetin hurjaa ja samalla korvia revivää liikehdintäkykyä.

Kaupunkilaisille oli ohjelmaa myös vanhalla kasarmialueella, missä sotilaskoti oli auki ja kasarmin kentällä oli esillä maavoimien uusin kalusto.

Juhlakausi aloitettiin helmikuussa 2013, kun Hämeenlinnassa naulattiin Jääkäri lipun ”neljäs painos”.

Marraskuussa 2014 juhlittiin jääkäriliikkeen alkua Finlandia-talolla Helsingissä.

Sitten juhlittiin Saksassa, kun 25 helmikuuta 2015 tuli kuluneeksi 100 vuotta jääkäreiden koulutuksen aloittamisesta Lockstedter Lagerissa.

Helmikuussa 2016 juhlittiin Hämeenlinnassa Jääkäriyhistön perustamisen 100-vuotispäivää.

25. heinäkuuta 2016 paljastettiin Latvian Schwardessa kivipaasi muistoksi siitä, että jääkäripataljoonan

pioneerit osallistuivat tuolla paikalla hyökkäykseen 100 vuotta sitten.

Elokuussa 2017 järjestettiin juhlapurjehdus Loviisan edustalla olevalle Hanmskärin luodolle, minne marraskuussa 1917 tuotiin sukellusveneellä kahdeksan jääkäriä räjähdelaistyneen.

19. tammikuuta 2018 järjestettiin Helsingin yliopiston juhlasalissa Jääkärien marssin ensimmäisen julkisen esittämisen 100-vuotisjuhla.

13. helmikuuta vietettiin Latvian Liepajassa jääkärialan ja jääkäri lipun 100-vuotisjuhlaa.

Jääkäriliikkeen 100-vuotisjuhlakausi huipentui Vaasan superviikonloppuun.

TEKSTI: **Jukka Knuti**

Vaasan superviikon, Jääkärien paluun 100-vuosijuhlien tapahtumat keskittyivät Vaasan kaupungintalon piiriin. Pääjuhla, juhlaillalliset ja sotahistoriallinen seminaari pidettiin rakennuksen upeassa juhlasalissa. Ohimarssi tapahtui kaupungintalon nurkalla. Kaupungintaloa vastapäätä oli Saksan asevoimien soittokunnan kirkkokonsertti sekä päättäjäispäivän jumalanpalvelus. Kuva: Sirkka Ojala

Näin komeasti 100-vuotisjuhlista uutisoitiin

Vaasan juhlien teksti Jukka Knuuti.

Jääkärit koossa pataljoonana viimeistä kertaa paraatissa Vaasassa 26.2.1918. Kuva: Museo-keskus Vapriikki

Paraatijoukot täyttivät Vaasan torin

Marssijoita sama määrä kuin jääkäreitä 1918

Vaasan tori on pieni. Tämä puolustusvoimien Pohjanmaan aluetoimiston päällikön everstiluutnantti **Mika Piironen** kommentti herätti hieman hilpeyttä järjestelykokouksessa juhlia suunniteltaessa. Se osoittautui todeksi kun yritti nähdä paraatiin kokoontuneita joukkoja: torilla oli tuhannen sotilaan lisäksi joku tuhat vaasalaista paraatia katsomassa.

Sää suosi suurta jääkärijuhlaa. Pakkasta oli runsaat 10 astetta, mutta päivän lähestyessä puoltapäivää, aurinko alkoi lämmittelemään kirkkaalta taivaalta ja Vaasan myös kuuluisat tuulet olivat jossain muualla. Nyt ei tarvinnut palella samalla tavoin kuin 100 vuotta sitten. Silloin poikkeuksellisen kylmän sään vuoksi jääkärien paraatimenot toteutettiin lyhyen kaavan mukaan. Mutta silti jääkärit palelivat, sillä he halusivat esitellä uusia vihreitä univormujaan ja arvomerkkejään ja jättivät mantelit majoituspaikkaan.

Paraatiin osallistui vajaat tuhat sotilasta, eli suunnilleen sama määrä kuin 100 vuotta sitten. Jääkäreitä oli silloin paraatissa 950.

Paraatikatselmuksen suoritti Maavoimien komentaja kenraalimajuri **Petri Hulkko**. Paraatijoukkoja komensi Porin prikaatin komentaja eversti **Rami Saari** ja kenttähartauden piti Maavoimien kenttärovasti **Vesa Aurén**. Musiikista vastasivat Laivaston soittokunta ja Saksan asevoimien soittokunta sekä mieskuoro Pohjanmiehet.

Jääkärit edustivat laajasti Suomen kansan sen aikaista rakennetta ja eri kerroksia. Valtaosalla jääkäreistä oli talonpoikais- tai työläistausta. Se, että jääkärit tulivat eri yhteiskuntaluokista, helpotti myös heidän ensimmäistä tehtävänsä asettua talonpoikaisarmeijan joukkojen johtajiksi, sanoi kenraalimajuri Hulkko paraatipuheessaan. "Oli valitettavaa, että he

Saksalaisen Wachbataillonin kunniosasto erottui selvästi muista marssiosastoista asunsa, tiheän marssimuotonsa ja täydellisen tahtimarssinsa ansiosta. Mutta he ovatkin ammattisotilaita. Kuva Jorma Ignatius

JP27:n perinneyhdistyksen lippulinna Vaasan torilla. Liput ovat jääkärivihreitä. Poikkeus on pioneerijääkäriperinnettään vaalivan Keski-Suomen musta lippu. Kuva Jouko Liikanen.

joutuivat samalla taistelemaan toisia suomalaisia vastaan jyrkästi kahtia jakautuneessa Suomessa. Sellaista he eivät varmasti osanneet odottaa lähtiessään Saksaan saamaan sotilaskoulusta."

Hulkko jatkoi: Suomen puolustusvoimien perintö rakentuu jääkärien rakentaman perustan pohjalle. Monet puolustusvoimissa edelleen käytössä olevat menettelytavat ja sotilaskäytänteet ovat saaneet alkun-

sa jääkärien tekemän työn ansiosta. Yleinen asevelvollisuus kuvastaa hyvin myös jääkärien taustojen moninaisuutta. Asevelvollisuudella on vankkumaton kannatus suomalaisen keskuudessa. Suomessa yleiselle asevelvollisuudelle ei ole todellisia vaihtoehtoja. Kaikista kansan kerroksista koostuva ”koko kansan armeija” on maanpuolustuksemme perusta ja maanpuolustushengen vahva tuki. Sotiemme veteraanien teot isän-

maamme puolustamiseksi ovat oiva esimerkki ”kansan armeijan” kyvystä ja tahdosta.

Kenraali muistutti, että jääkäreitä lähti lukumääräisesti eniten Pohjanmaalta. On hienoa, että voimme juhlistaa tätä satavuotista taivalta täällä Vaasassa, Pohjanmaan pääkaupungissa, jonne jääkärien pääjoukko palasi.

Jääkäreiden merkitys Suomen puolustusvoimien rakentamisessa ja

itsenäisyytemme turvaamisessa itenäisyytemme ensi vuosikymmeninä on kiistaton. Olemme paljosta heille kiitollisuudenvellassa sanoi Hulkko ja esitti puheensa päätteeksi kolminkertaista eläkön-huutoa isänmaalle.

Suomen kohtalo, sen kunnia tai häpeä on teidän käsissänne

Jääkärit, Isänmaa on kutsunut teidät kotiin. Suomen kohtalo, sen kunnia tai häpeä, on teidän käsissänne.

Hämeen jääkäripataljoonan 1. joukkue oli sonnustautunut valkoisen armeijan univormuihin. Aseena oli venäläisiltä otettu kolmen linjan kivääri. Kuva Joachim Scheunemann

JP27:n perinneyhdistyksen lippu Vaasan torilla. Kuva Joachim Scheunemann

Paraati lähtökynnyksellä. Kuva Joachim Scheunemann

Maavoimien kenttärovasti Vesa Aurén aloitti kenttähartauspuheensa lainaten eversti Thesleffin päiväkäskyä 11.2.1918 jolloin hän Libaussa otti jääkärit isänmaan palveluksen. ”Vielä silloin ei tosin kukaan tainnut tietää, kuinka tosia nämä sanat tulisivat olemaan. Jääkärit ovat todella merkittävä osa sitä suurta kertomusta, jossa Suomi kasvoi itsenäisyyteen ja myöhemmin puolusti itsenäisyyttään menestyksellä, kun koko maailma joutui vuosiksi sotien pyörteeseen. Emme jätä näitä sanoja vain osaksi historiaa, ne kuuluvat myös tähän päivään.”

Ohimarssi tapahtui pitkin Vaasanpuistikkoa kaupungintalon ja Vaasan lyseon välisellä alueella. Molemmat soittokunnat olivat sijoittuneet sinivalkoiseen teltaan vastaanotokoroketta vastapäätä. Paraatin vastaanottivat Vaasan kaupunginjohtaja **Tomas Häyry**, kenraalimajuri Petri Hulkko sekä JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja prikaatikenraali **Pertti Laatikainen**.

Porin Prikaatin komentaja eversti Rami Saarta seuraava kilometrin pituinen paraatijoukko marssi jalan. Raskas kalusto, kuten panssarivaunut ja tykit olivat vanhalla kasarmialueella, missä oli juhlien ajan esittely Maavoimien uusimmasta kalustosta.

Säädetyssä järjestyksessä vastaanottajat ohitti ensimmäisenä kielekkeinen valtiolippu Porin prikaatin lippuvartiointeen. Sitä seuraavan Jääkäri lipun vartio tuli säännön mukaan Hämeen panssaripataljoonasta. Samasta pataljoonasta oli myös ensimmäinen marssiosasto, jonka ensimmäinen joukkue oli pukeutunut vuoden 1918 univormuihin ja aseena oli luonnollisesti kolmen linjan kivääri.

Seuraavana marssi Jääkäri rykmentti, joka kantaa jääkäriperinnettä samaan tapaan kuin Hämeen panssaripataljoonaa. Molemmat yksiköt kuuluvat Panssariprikaatiin.

Porin prikaatia edusti Satakunnan viesti- ja pioneeripataljoona ja Kainuun prikaatia Pohjan pioneeripataljoona.

Merivoimien lippukomppania ohimarssissa. Kuva Jouko Liikanen

Paraatin vastaanottajat vasemmalta prikaatikenraali Pertti Laatikainen, kenraalimajuri Petri Hulkko ja Vaasan kaupunginjohtaja Tomas Häyry. Kuva Jouko Liikanen

Ohimarssin seuraaminen oli hieman viluista puuhaa. Veteraanien takana vasemmalta Merivoimien komentaja vara-amiraali Veijo Taipalus, vara-amiraali Kari Takanen, kenraalimajuri Sami Sihvo, kenraalimajuri Kalevi Sipi sekä eversti Pekka Jouko. Kuva Jorma Ignatius

Jääkäriprikaatia edustanut Lapin Jääkäripataljoona kantaa jääkäriperinnettä samoin kuin sitä seurannut Karjalan prikaatin Kymen jääkäripataljoona kuten myös seuraavana ohimarssinut Kaartin jääkäriyrykmentin Uudenmaan jääkäripataljoona.

Merivoimia ja Ilmavoimia edustivat lippukomppaniat.

Näyttävien osa ohimarssista oli Saksan kaartin Wachbataillonin kunniasasto. Sen tiheä marssijärjestys ja täsmällinen tahti erottivat sen muuten

pääosin varusmiehistä koostuneista marssiosastoista. Tosin on muistutettava, että Wachbataillonin miehet ovat ammattisotilaita.

Viimeisimmässäkkin marssiosastossa oli saksalaisia. Se oli Suomalais-saksalainen reserviläisosasto Finde. Finde ei vain osallistunut paraatiin, vaan edellispäivänä harjoitellut yhdessä Niinisolossa.

Viimeisenä ohimarssissa saapui JP27:n perinneyhdistyksen lippulinna. Reserviläiset kantoivat yhdis-

tyksen ja 12 alaosaston vihreää ja Keski-Suomen osaston mustaa lippua.

Maavoimien paraati jatkui lentonäytöksenä eteläisellä kaupunginselällä. Toisin kun liian usein paraatien yhteydessä pilvetön sää antoi nyt mahdollisuuden viedä läpi F-18 Hornet-hävittäjän näyttävän taitolento-ohjelman läpi. Lentonäytöksen päätti NH-90 helikopteri.

Seminaarissa kuultua: tiesitkö, että Ahvenanmaalta lähti 15 jääkäriä

Tiesitkö, että Ahvenanmaalta lähti 15 miestä jääkäriksi? Tai ettei jääkäreiden toiminnassa sukellusvene UC57:n tulo Loviisan Hamnskärille marraskuussa 1917 ollutkaan ainoa kerta, kun jääkärit liikkuvat sukellusveneellä. Näin kertoi Ahvenanmaalta kotoisin ole tutkija **Kenneth Gustavsson** jääkärien paluun 100-vuotijuhlan alkajaisiksi pidetyssä seminaarissa "Sotilaspoliittinen tilanne Itämeren ympärillä vuoden 1918 alussa. Seminaari osoitti, että vielä löytyy uutta tietoa jääkäreiden historiasta.

Saksalaistaustainen tohtori **Agilolf Kesselring** puolestaan kertoi usein esimerkein, kuinka jääkärien koulutuksen eri vaiheet liittyivät strategian ja sotatilanteen muutoksiin Saksan sodankäynnissä.

Martti Häikiö puolestaan kertoi monta huimaa tarinaa liittyen alkuvuoteen 1918. Kuten valtionhoitaja **P.E.Svinhufvudin** yritykseen paeta lentokoneella punaisten hallitsemasta Helsingistä. Pako epäonnistui lento-

Ahvenanmaalla oli kevättalvella samaan aikaan viiden eri armeijan sotilaita: Venäläisiä, ruotsalaisia, saksalaisia, Uudenkaupungin suojelustalaisia ja punakaartilaisia, kertoi tohtori Kenneth Gustavsson. Kuva Raimo Latvala

koneen moottorivian takia. Sittenkin pako onnistui jäänmurtajalla Viroon. Matka Helsingistä Vaasaan kiersi Viron, Saksan ja Ruotsin kautta.

Esitelmien tekstit on tarkoitus julkaista myöhemmin kirjana yhdessä kolme vuotta sitten Saksassa pidetyn seminaarin aineiston kanssa.

Loistelias jääkäreiden paluun 100-vuotisjuhla Vaasan historiallisella Kaupungintalolla

Vaasan kaupungintalo upean juhlasalin 390 istumapaikasta oli viimeinenkin varattu, kun Laivasto soittokunta tasan kello 14.00 aloitti Jääkärien marssin, mikä kuunneltiin luonnollisesti seisaaltaan. Upea 1883 valmistunut uusbarokkilaista tyyliä edustava juhlasali oli juuri oikea paikka jääkärien 100-vuotisjuhlien pitopaikaksi. Päättyseinää komistaa suuri Vaasan vaakuna vapaudenristeineen taustanaan leijonaliput, jollaista jääkärien marssin sanoissa ”jääkärien käsivarret jäntevät kantaa”.

JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja **Pertti Laatikainen** toivotti tervetulleeksi juhlayleisön, johon kuului mm. eduskunnan puhemies **Paula Risikko**, puolustusvoimien komentaja, kenraali **Jarmo Lindberg**,

Saksan puolustusministeriön valtiosihteeri **Ralf Brauksiepe**, Saksan Jalkaväkiliiton puheenjohtaja, kenraali **Halbauer**, puolustusministeri **Jussi Niinistö**, maavoimien komentaja kenraalimajuri **Petri Hulkko**, merivoimien komentaja vara-amiraali **Veijo Taipalus** sekä ilmavoimien komentaja kenraalimajuri **Sampo Eskelinen**.

Halusimme pitämällä juhlallisuu- det täällä Vaasassa entisestään vahvistaa yhteistoimintaa saksalaisten kanssa, joiden kanssa jääkäriperinteen vaalijoilla on tapaamisia vuosittain Finttagilla Hohenlockstedtissa ja Jalkaväkipäivillä Hammelburgissa. Sata vuotta sitten alkanut yhteistyömme jatkuu edelleen, sanoi JP7:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja Pertti Laatikainen. Laatikaisen puhe, kuten

kaikki pääjuhlan puheet olivat kolmi-kielisiä: kappale suomea, sitten saksaa ja kolmas kappale ruotsia. Ainoa ”yksikielinen” puhe oli Saksan valtion tervehdys, joka sekini kyllä tulkittiin.

Tarvetulotoivotusta seurasi musiikkia. Laivasto soittokunta esitti kapellimestarinsa **Petri Junnan** johdolla **Armas Järnefeltin** Korsholman. Korsholma on keskiaikainen linna nykyisen Vaasan alueella.

Saksassa jääkärit olivat omaksuneet sen, että sotilaan työhön kuuluu käskyjen noudattaminen, sanoi juhlapuheessaan kenraali Lindberg. ”Tätä sotilaaseen rakennettua perushyvästä he noudattivat taipuessaan Mannerheimin vaatimukseen siitä, etteivät jääkärit toimisi sodassa yhtenä joukkona, vaan heidät sijoitetta-

Vaasan kaupungintalon juhlasalista on turha etsiä istumapaikkaa, kun juhla alkoi Jääkärien marssilla. Kuva Raimo Latvala

siin sodassa mahdollisimman useiden yksiköiden ja joukko-osastojen johtajiksi. Sodassa karaistuneita jääkäreitä tarvittiin harjaantumattomien hallituksen joukkojen johtajiksi.”

Lindbergin mukaan jääkärien rooli itsenäisen Suomen puolustusvoimien kehittäjinä jatkui tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Upseerikunta oli sodan päättymisen jälkeen osaamisen lähtökohdiltaan kovin sekalaista joukkoa, mutta hieman yli tuhannen palveluksessa olleen aktiiviupseerin joukosta lähes puolet oli jääkäriupseereita. Toinen puolisko muodostui aiemmin Venäjällä koulutuksensa saaneista upseereista ja sisällissodan aikana lyhyitä upseerikursseja käyneistä upseereista.

Talvisodan vakavina päivinä jääkärit kantoivat raskasta vastuuta. Tuolloin elossa olleista vajaasta 1 300 jääkäristä sotilastehtäviin osallistui 730 miestä. Ylipäällikkö Mannerheimin lähimmät miehet Mikkelin päämajassa sekä rintamajohto Kannaksen armeijassa, armeijakunnissa ja divisioonissa oli muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta jääkäreitä. Sotatoimia johdettiin jääkärien tahdissa, sanoi Lindberg.

Jatkosotaan osallistui vielä 710 jääkäriä

Jatkosotaan osallistui 710 jääkäriä, sanoi kenraali Lindberg. ”Ylimmät tehtävät pysyivät edelleen vakaasti jääkäriupseereiden käsissä, sillä esi-

merkiksi kesän 1944 suurtaistelujen alkaessa 15 divisioonankomentajasta 12 oli jääkäritaustaisia. Määrätietoinen, pääosin jääkäriupseereiden eteenpäin viemä ponnistelu kansallisen sotilaskoulutuksen kehittämiseksi versoi kuitenkin jo hedelmää. Rykmentinkomentajan ja pataljoonan komentajan tehtävät olivat siirtyneet yhä enemmän kadettiupseereille, joista osa oli käynyt suomalaisen sotakorkeakoulun.”

Jääkärien työ isänmaan palveluksessa jatkui raskaiden sotavuosien jälkeenkin, totesi kenraali Lindberg. ”Vuoden 1945 alussa Puolustusvoimien palveluksessa oli 166 jääkäriupseeria ja vuoden 1950 alussa vielä 53 upseeria. Jääkärien sotilaallinen

Eturivin yleisöä. Vasemmalta Eduskunnan puhemies Paula Risikko, Pertti Laatikainen, rouva Tuula Laatikainen, puolustusministeri Jussi Niinistö, puolustusvoimien komentaja Jarmo Lindberg, amiraali Juhani Kaskeala, vara-amiraali Kari Takanen sekä Vaasan kaupunginjohtaja Tomas Häyry. Kuva Jouko Liikanen

Vaasan superviikonloppuna olemme pyrkineet monipuoliseen ohjelmaan. Yhdessäolon lisäksi on joillekin tärkeää tieteellinen näkökulma, toiset pitävät sotilasmusiikista, kolmansia kiinnostavat sotilasparaatit ja monille myös hengellinen lähestymiskulma on tärkeä, sanoi JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja Pertti Laatikainen tervetuliassanoissaan. Kuva Jouko Liikanen

Juhlan musiikista vastasi laivaston soittokunta kapellimestari Petri Junnan johdolla. Menossa Alte Kameraden. Kuva Jorma Ignatius

elämäntyö päättyi lopullisesti vuonna 1959 viimeisen palveluksessa olleen jääkäriin, jalkaväenkenraali **Kaarlo Heiskasen** siirtyessä reserviin puolustusvoimain komentajan tehtävästä. Perustellusti voidaan sanoa jääkärien vaikuttaneen keskeisesti Suomen puolustusvoimien kehittämiseen ja kehittämiseen sen ensimmäisen neljän vuosikymmenen ajan.”

Seuraavassakin musiikkiesityksessä oli pohjalaista historiaa. Musiikkimajuri **Juha Ketola** esitti soitto-kunnan säestyksellä **Toivo Kuulan** Nuijiamiesten marssin.

Ohjelmassa seurasivat tervehdykset, jotka aloitti puolustusministeri Jussi Niinistö: jääkärit tiesivät Suomeen palatessaan, mistä sodankäynnissä on kysymys. Vaikka koulutus ei kenties täysin vastannutkaan kaikkia niitä odotuksia, joita siihen oli asetettu, muodostivat jääkärit taidoiltaan, kokemukseltaan ja motivaatioltaan täysin yliveraisen voimanlisän hallituksen joukoille.

Rintamavaiheen jälkeen jääkäripataljoona siirtyi Libaun eli nykyisen Liepajan kaupunkiin, joka mahdollisti Suomen olosuhteisiin soveltuvan koulutuksen. Jääkäreiden rintaa raastoi kaipuu kotimaahan. Tunnetta voimisti epävarmuus tulevaisuudesta: miten poliittinen tilanne kehittyisi Venäjällä ja milloin koittaisi paluu kotimaahan, sanoi ministeri.

Näin ollen helmikuussa 1918 tehty päätös pataljoonan lakkauttamisesta ja sen henkilöstön siirtämisestä Suomeen oli jääkäreille riemastuttava hetki, vaikka tilanne kotimaassa oli kaikkea muuta kuin sitä, mihin jääkärit olivat varautuneet. Jääkärit olivat valmistautuneet vapaustaisteluun venäläisiä miehittäjiä vastaan, mutta sen lisäksi heillä oli edessään myös sisällissota, taistelu vallankumoukseen nousseita maanmiehiään vastaan, sanoi Niinistö.

”Testamentissaan Suomen nuorille vuonna 1975 – jolloin Suomi kappaili ulkoista ja sisäistä painostusta vastaan, tällä kertaa henkistä sellaista – jääkärit halusivat jättää jälkipolville perinnöksi luottamuksen Suomen tulevaisuuteen, uskon tämän asian oikeutukseen silloinkin, kun kaikki

Jääkärien sotilaallinen elämäntyö päättyi lopullisesti vuonna 1959 viimeisen palveluksessa olleen jääkäriin, jalkaväenkenraali Kaarlo Heiskasen siirtyessä reserviin puolustusvoimain komentajan tehtävästä, sanoi juhlapuheessaan puolustusvoimain komentaja, kenraali Lindberg, lisäten että 1959 on hänen syntymävuotensa. Kuva Jouko Liikanen

Jääkärit tiesivät Suomeen palatessaan, mistä sodankäynnissä on kysymys. Vaikka koulutus ei kenties täysin vastannutkaan kaikkia niitä odotuksia, joita siihen oli asetettu, muodostivat jääkärit taidoiltaan, kokemukseltaan ja motivaatioltaan täysin yliveraisen voimanlisän hallituksen joukoille, sanoi valtioneuvoston tervehdyksen esittänyt puolustusministeri Jussi Niinistö. Kuva Jouko Liikanen

Saksan tervehdykset tuonut valtiosihteerä Ralf Brauksiepe oli käynyt ennenkin Suomessa. Hän kuului Saksan parlamentin jalkapallojoukkueeseen, joka oli käynyt pelaamassa parlamenttien välisessä turnauksessa mm. Hyvinkäällä ja Hämeenlinnassa. Tulkkina toimi Mark Aretz. Kuva Raimo Latvala

näyttää toivottomalta sekä tahdon ja uskalluksen taistella näiden päämäärien puolesta kaikissa tilanteissa.”

Eläköön Suomen jääkärit sanoi puolustusministeri

Eläköön Kuninkaallinen Preussin Jääkäripataljoona 27, Eläköön Suomen Jääkärit, päätti puolustusministeri tervehdyksensä.

Saksan tervehdyksen jääkäreille toi valtiosihteeri **Ralf Brauksiepe**. Hän sanoi puolustusministeri **Ursula von der Leyenin** aikoneen itse tulla Vaasan juhliin, mutta se ei käynyt päinsä Saksassa vallitsevan hallituspuolan takia. Hän sanoi saksalaisten olevan ylpeitä siitä, että he jääkärien koulutuksen muodossa ovat voineet pieneltä osalta Suomen historiaan.

Se oli alku vahvalle luottamukselle perustuvalla siteellä puolustusvoimemme välillä. Tälle perustalle olemme viime vuosina rakentaneet vahvan kumppanuuden. Brauksiepe korosti, ettei vain hän vaan myös saksalaiset sotilassoittajat Wachbataillonin on otettu Suomessa hienosti vastaan.

Kirjoitetun tekstin jälkeen tulkkinä toiminnut **Mark Aretz** saikin kääntää ex tempore. Brauksiepe sanoi osavansa kaksi sanaa suomea ja ne ovat Saksa ja yksi. Sanat hän on oppinut matkoillaan parlamenttien välisiin jalkapallo-otteluihin. Yksi on tarkoittanut ottelun ensimmäistä maalia ja aivan liian usein suomalaiset ovat tehneet sen Saksan verkkoon. Ottelumatkoillaan Brauksiepe on käynyt Helsingin lisäksi myös Hyvinkäällä ja Hämeenlinnassa.

Tervehdyksien jälkeen saatiin taas musiikkia: nyt aitoa saksalaista marsimusiikkia kun laivaston soittokunta kajautti ”Alte Kameraden”.

Puheet päätti Jääkärisäätiön puheenjohtaja Jukka Pennanen: Vuosisadan kestänyt yleinen asevelvollisuus on ollut eittämättä ratkaisevin tekijä siihen, että maamme on säilynyt itsenäisenä ja että tänäänkin voimme tuntea turvallisuutta ja luottaa omaan kykyymme säilyttää itsenäisyytemme

ja lisätä alueellista turvallisuutta täällä Euroopan koilliskolkalla.

Ilman yhteistyötä Ruotsin ja Saksan kanssa emme olisi pärjänneet aikanaan emmekä pärjää nykyään. Suomi on kuin saari, jossa toimivat meriyhteydet Ruotsiin ovat keskeinen osa turvallisuuttamme ja Saksa taas EU:n

Yleinen asevelvollisuus on ollut eittämättä ratkaisevin tekijä siihen, että maamme on säilynyt itsenäisenä ja että tänäänkin voimme tuntea turvallisuutta ja luottaa omaan kykyymme säilyttää itsenäisyytemme, sanoi Jääkärisäätiön puheenjohtaja Jukka Pennanen. Kuva Jouko Liikanen

keskeisenä valtiona on meille aina tärkeä. Kansainvälisellä tasolla yhteistyö on ainoa mahdollisuus rakentaa turvallisuutta ja rauhaa. Kansallisella tasolla kansan yhtenäisyys ratkaisee.

Sitten Pennanen ryhtyi jakamaan kiitoksia luovuttamalla pienoisjääkäريلipun neljälle henkilölle. Puolustusministeri Jussi Niinistö on ollut ministerinä lukuisissa tilaisuuksissamme ja jo pitkään muutenkin osallistunut aktiivisesti yhteisömme toimintaan.

– Vaasan kaupunginjohtaja **Tomas Häyry**, johdossa toimiva kaupungin organisaatio on erinomaisella tavalla taannut juhlien onnistumisen sekä Kauhavan kaupunginjohtaja **Markku Lumio**, joka entisenä Vaasan kaupunginjohtajana on jatkanut vahvalla henkilökohtaisella panoksellaan Kauhavalla jääkäriperinteen vaalimista, josta parhaana näyttönä Jääkärimuseon uusiminen.

– Neljännen lipun sai Vaasan kaupungin kansliapäällikkö, **Anna-Maija Iitola**, joka on johtanut muun työnsä ohessa sydämellä ja tarmolla monisäikeisiä valmisteluja Vaasan kaupungin osalta.

Juhla päättyi perinteisellä interaktiivisella tavalla: yhteisesti orkesterin säestykselle laulettuun Maamme-lauluun.

Pienoisjääkäريلiput saivat kiitokseksi (vasemmalta) puolustusministeri Jussi Niinistö, Vaasan kaupunginjohtaja Tomas Häyry, Kauhavan kaupunginjohtaja Markku Lumio ja Vaasan kaupungin kansliapäällikkö Anna-Maija Iitola. Kuva Jorma Ignatius

Jääkärien paluun 100-vuotisjuhlat kristallien kimalluksessa ja peilien loisteessa Vaasan historiallisessa kaupungintalossa

Jääkärisäätiön puheenjohtaja Jukka Pennanen ja Vaasan kaupunginjohtaja Tomas Häyry käittelivät vieraat. Vuorossa perinneyhdistyksen kunniapuheenjohtaja Asko Kilpinen ja rouva Oili Kilpinen. Kuva Joachim Scheunemann

Jone Nikulan on sitonut jääkäritoimintaan tekeillä oleva jääkäriaiheinen DVD. Oikealla Jukka Knuuti. Kuva Jorma Ignatius

Suomen Senaatti, nykykielellä hallitus, toimi tässä talossa kevättalvella 1918 16. maaliskuuta alkaen toukokuuta kolmanteen päivään saakka, jolloin senaatti palasi Helsinkiin, kertoi kaupunginjohtaja Tomas Häyry toivottaessaan vieraat tervetulleeksi. Kiitokseksi kaupungille senaatti oikeutti Vaasan liittämään vaakunaansa vapaudenristin. Kuva Jorma Ignatius

Maisa Crockford on jääkärin tytär, Pekka Rautalahti Helsinki-Uusimaa osaston varapuheenjohtaja ja kommodori Arvi Tavailalle tuli jääkäriate tutuksi sotilasiamiesvuosina Saksassa. Kuva Joachim Scheunemann

Juhlan asialista

Kaupungintalon juhlasali kristallikruunuineen ja hienoine kattomaalauksineen oli iltajuhlan loistelas ympäristö. Takaseinältä tilannetta tarkkaili maalauksessa Marski itse. Kuva Ignatius

Raimo Latvala valokuvasi, organisoisi seppeleenlaskut ja muut seremoniat. Kuva Joachim Scheunemann

Vaikka juhlasali ainakin koripallokentän kokoinen, piti osa illallisvieraista sijoittaa upeaan pelisaliin. Kuva Jorma Ignatius

Illan harvinaisin merkki. Kultainen avain kultaisessa ketjussa on kalterijääkäreiden, spalerniittien, jäsenmerkki. Kuva Jorma Ignatius

Jääkärisäätiön hallituksen jäsen Asko Kuljukka saa lautasensa. Kauempana oikealla eversti Vesa Valtonen. Kuva Jorma Ignatius

Kaikki jääkäritilaisuuksiin kuuluu parivaljakko Jorma Ignatius ja kamera. Jorma on Etelä Karjalan osaston puheenjohtaja. Kuva Joachim Scheunemann

Perinneyhdistyksen Vaasan osaston puheenjohtaja Brage Forssten rouvineen. Kuva Jorma Ignatius

Johannesbirger Riesling trocken 2014 etiketissä näytti olevan Suomen lippu. Joku oli tunnistavinaan sen Hessenein lipuksi. Kuva Jorma Ignatius

Lämmin ruoka on syöty. Kenraali ja rouva Kalevi Sipi odottavat jatkoa. Oikealla rouva Tuula Laatikainen. Taaemmassa pöydässä kaupunginjohtaja Tomas Häyry ja amiraali Veijo Taipalus. Kuva Jorma Ignatius

Kyösti Vuontela, perinneyhdistyksen Varsinais-Suomen osaston johtaja videoi kaikki juhlan tapahtumat. Kuva Jorma Ignatius

Sam Sihvon Jääkärien morsian kuuluu jokaiseen jääkärijuhlaan. Sihvon lauluja esittivät Anu ja Juha Hostikka. Kuva Jorma Ignatius

Eversti Vesa Valtosen ja Achim Jabuschin keskustelun aiheena lienee Hohenlockstedtin Jääkärimuseo, jota Jabusch hoitelee. Kuva Jorma Ignatius

Heikki Hult ja Liisa Viranko skoolaavat. Kuva Jorma Ignatius

Kaupunginjohtaja Tomas Häyryä vastapäätä nauttii pääruokaa rouva Sirkka Pennanen. Kuva Jorma Ignatius

Kari J. Talvitie ja puolisonsa Kerstin Kronvall. Kuva Jorma Ignatius

Lämmin ruoka menossa. Henkilöt oikealta Kauhavan kaupunginjohtaja Markku Lumio, Ann-Maj Salin, sekä kenttäpiispa Pekka Särkiö. Kuva Jorma Ignatius

Saksan jalkaväkiliiton puheenjohtajakenraali Volker Halbauer lahjoitti jääkäriperinneliikkeelle samantyyppisen pistimen, jota jääkärit käyttivät Mauser-kivääreissään. Henkilöt vasemmalta Jukka Pennanen, Volker Halbauer ja Pertti Laatikainen. Kuva Jorma Ignatius

Kirkon alttari piti purkaa, että soittokunta mahtui paikalleen

Saksan asevoimien konsertti toi Vaasan kirkon tungokseen asti täyteen väkeä. Ennen tilaisuuden alkua kirkkoherra **Krister Koskela** toivoi hyvän tahtoisesti kirkkoväen tiivistävän penkeissään. Toive oli kuulemma sääntö Vaasan kirkossa, vaikkei sen todenperäisyyteen aivan uskottu.

Jotta orkesteri saatiin sopimaan paikalleen, piti kirkon alttari purkaa ja kyllä kuori olikin sitten täynnä soitinta ja soittajaa.

Konserttiyleisön toivotti tervetulleeksi Jääkärisäätiön varapuheenjohtaja **Peter Fagnäs**. Hän kertoi isoisänsä aikanaan kertoneen kotona lähtevänsä Ruotsiin opiskelemaan papiksi, mutta suuri oli äidin hämmästyksensä kun pari vuotta myöhemmin poika tuli kotiin jääkärikapteenin univormussa.

Kun paikalla oli saksalainen sotilaskapelli, yleisö odotti saksalaista musiikkia. Mutta ensimmäinen kappale oli amerikkalaisen James Curnowin käsialaa. Sitten seurasi Robert Kajanusin Suomalainen rapsodia.

Canterbury Choral taas oli hollantilaisen van der Roostin käsialaa.

Saksalaista kieliäluetta edusti vain Felix Mendelsson-Bartholdyn konsertto klarinetille ja basettitorvelle. Kapellimestari kertoi tarinaa kaikista kappaleista tarinaa tämän konserton takana oli tarina herkuaterian valmistuksesta.

Kapellimestari kertoi aina ennen kappaletta kuultavasta musiikista. Niinpä kuultiin, että John Williamsin ”Hymn to the Fallen” on Steven Spielbegin Suomessakin hyvin tunne-

tusta elokuvasta ”Pelastakaa sotamies Ryan”.

Kun painetun ohjelman mukaan vuorossa oli Finlandia, aloittikin soittokunta jääkärimarssin, jolloin kansa nousi seisomaan. Konsertin päätti Finlandia, joka kaikui komeasti kirkon holvistossa.

Konsertin jälkeen soitettiin kansallislaulut. Ensin Deutschland, Deutschland überalles ja sitten Maamme, joko koko kirkkokansa todella vahvasti yhtyi. Kun sitä seurasivat myrskyistä aplodit, kysyi kapellimestari Reinhard Kiauka, halusiko yleisö mahdollisesti kuulla ylimääräisen. Kyllä haluttiin. Ja sitten tuli LILI MARLEEN. Ja vielä mahtavammat aplodit.

Saksan asevoimien soittokunnan tieltä piti Vaasan kolminaisuuden kirkossa purkaa alttari. Kuva Jouko Liikanen

Jääkärisäätiön varapuheenjohtaja Peter Fagnäs toivotti väen tervetulleeksi kirkkokonserttiin. Kuva Jorma Ignatius

Suomalaiseen tapaan etupenkissä on tilaa, vaikka kirkko muuten on tupaten täynnä. Kuva Jouko Liikanen

Mikä on tämä orkesterin mukana ollut laite. Jos joku tietää, niin kertokoon Parolelle. (jukkaknuuti@gmail.com) Kuva Kari Huhta

Lili Marleenin tarina

Lili Marleenin alkuperäiset, saksankieliset sanat teki Hans Leip vuonna 1915. Runo oli nimeltään "Das Mädchen unter der Laterne" (Tyttö lyhdyn alla), jonka teemaa myös suomenkielinen sanoitus seuraa.

Lale Andersen levytti laulun vuonna 1939, mutta levyistä tuli myyntihitti vasta pari vuotta myöhemmin. Laulun erikielisiä versioita on käytetty marssilauluna useissa maissa. Kappale tuli tunnetuksi toisen maailmansodan aikana koko Euroopassa sen jälkeen, kun saksalainen Soldatensender Belgrad alkoi soittaa kappaletta

vuonna 1941. Laulu joutui kuitenkin soittokieltoon, koska Saksan propagandaministeri Goebbels ei pitänyt Lale Andersenista eikä etenkin tämän juutalaisystävistä ja piti laulua sopimattoman hempeänä rakkauslauluna, joka ei sovi sotaväen radioasemalla soittavaksi. Runsaan palautteen alla Goebbels kuitenkin taipui ja kappaletta soitettiin Soldatensender Belgradissa joka ilta 21:55 illan viimeisenä kappaaleena.

Marlene Dietrich levytti teoksen saksaksi ja englanniksi USA:n armeijalle propagandakäyttöön vuonna 1944.

Kuka pudotti?

Kirkon lattialta löytyi perjantai-iltana konsertin jälkeen tämä Keskuskaupakamarin 30 vuoden ansiomerkki. Merkkiä kaipaava saa sen takaisin osoitteesta jukkaknuuti@gmail.com. Kuva Kari Huhta

Monet jääkärit näkivät Jumalan varjeluksen olleen Suomen turvana

Kolmannen juhlapäivän ohjelmaan kuului jumalanpalvelus Kolminaisuuden kirkossa sekä sepeleenlaskut jääkäripatsaalle. Juhlavuutta kirkonmenoille toivat valtakunnanlippu ja jääkärilippu sekä rinnassa kilisevät kunniamerkit. Kolehdin keräsivät lottapukuiset naiset. Kirkon alttari oli palautettu ennalleen, kun se perjantai-illan saksalaisen sotilassoittokunnan tieltä oli jouduttu purkamaan. Ilman alttaria ei olisi voitu jakaa ehtoollista, johon kirkkokansa lukuisasti osallistui

Monet jääkärit näkivät Jumalan varjeluksen olleen Suomen turvana. Jääkärien sotarukous ei ollut turha: "Hän hyvyyden antaa/ ain' voittohon kantaa. Siis kiitetty olkoon; meit' unhoita ei." Näin sanoi saarnassaan kenttäpiispa **Pekka Särkiö**.

Hän siteerasi vanhaa alankomaalaista sotarukousta, jonka jääkäri **Viljo Tuompo** oli runoillut suomeksi. Jääkärit olivat laulaneet Liepajassa sotilasvan tehtyään samaa rukousta: Me eteemme astumme elämän herran, Hän auttavi ankarin tuomion tein. Hän hyvyyden antaa/Ain voittohon kantaa. Siis kiitetty olkoon, meit' unhoita ei.

Lottapukuun sonnustautuneet vapaaehtoiset keräsivät kolehdin. Kuva Jouko Liikanen

Kirkkokansa jonottaa ehtoolliselle. Alttari on palautettu paikalleen, kun se oli jouduttu purkamaan perjantain konsertissa orkesterin tieltä. Kuva Jouko Liikanen

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö toivotti uudenvuodenpuheessaan siunausta kaikille. Samoin meidän seurakuntalaisina tulee seurakuntalaisina rukoilla maan hallitukselle, eduskunnalle ja tasavallan presidentille siunausta ja viisautta, sanoi kenttäpiispa Pekka Särkiö. Kuva Jouko Liikanen

Jääkärien muistoa kunnioitettiin 18 seppeleellä viidellä eri muistomerkillä

Minulle on suotu kunnia Jääkäripataljoonan 27:n Perinneyhdistyksen kunniapuheenjohtajana ja Vaasan Sotilasläänin entisenä komentajana lähettää seppelpartiot jääkärien tulosuuntaan – merelle tähyävälle Vaasan Jääkäripatsaalle, sanoi kenraalimajuri **Asko Kilpinen**. Seppeleiden lasku päättää Ostrobotnian Jääkärihuoneessa 20. marraskuuta 2014 alkaen ja Hohenlockstedtin sekä Liepajan, jääkärien Libaun, kautta Vaasaan edenneen ja tänään 25. helmikuuta 2018 seppeleiden laskuun päättyvän jääkärien 100 vuotismuistojuhlallisuuksien sarjan.

Seppeleet lasketaan Jääkäripatsaalle järjestyksessä: 1. Jääkärisäätiö ja Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys, 2. Puolustusvoimat ja Vaasan kaupunki, 3. Rajavartiolaitos, 4. Saksan Jalkaväkiliitto, 5. Hohenlockstedtin kunta ja 6. Saksalais – Suomalainen Reserviläisosasto. 7. Vaasan Opiskelevat Reserviupseerit ry.

Tämän jälkeen seppelpartiot lähivät akateemikko **Lauri Leppäsen**

(jääkäri itsekkin) kohti Hovioikeudenpuistossa olevaa Jääkäripatsasta kielekkeisen valtiolipun ja jääkäri lipun johdolla Narvan marssin tahdissa.

Seppeleet laskettiin lippujen läsnä ollessa. Tietyvästi jääkäri lippu oli ensi kertaa patsaalla seppeleiden laskutilaisuudessa. Patsaalla oli kunnia-vartio, jonka muodostivat vapaaehtoiseen harjoitukseen kutsutut vaasalaiset reserviläiset ja reserviupseerit.

Juhlien aikana laskettiin toistakymmentä seppelettä viidelle eri muistomerkillä. Pääosa kunnianosoituksista tapahtui lauantaina 24. helmikuuta

Jääkärien kotiinpaluun 100-vuotismuistojuhliin liittyvä havuseppelten lasku oli vaativa suoritus, sillä useita kunnianosoituksia tapahtui kahden päivän aikana viidessä eri kohteessa. Toiminnan oli organisoinut **Raimo Latvala**.

Sankarihautamuistomerkillä Vaasan vanhalla hautausmaalla laskettiin seuraavat havuseppeleet: Puolustusvoimat ja Vaasan kaupunki, Rajavartiolaitos, Jääkärisäätiö ja JP 27:n

Me suomalaiset emme vielä sadan vuoden jälkeen ole päässeet yksimielisyyteen sodan nimestä. Minulle henkilökohtaisesti sota on vapaussota huolimatta siihen sisältyvistä selvistä sisällissodan piirteistä, sanoi JP27:n perinneyhdistyksen kunniapuheenjohtaja Asko Kilpinen, sanoi kenraali Kilpinen seppelpartioista lähettäessään. Kuva Jouko Liikanen

Kenraalimajuri Jukka Pennanen (vas), kenraalimajuri Sami Sihvo sekä prikaatikenraali Pertti Laatikainen laskivat Jääkärisäätiön ja JP27:n perinneyhdistyksen seppeleen Jääkäripatsaalle. Kuva Jouko Liikanen

Seppeleet on laskettu. Kuva Jouko Liikanen

Perinneyhdistys, Saksan Jalkaväkiliitto, Hohenlockstedtin kunta sekä Sakalais-Suomalainen reserviläisosasto.

Nelimiehininen kunniavartio Sankaripatsaalle oli koottu Vaasalaisista reserviläisistä ja reserviupseereista.

Vaasaan haudattujen jääkärien muistomerkille Sankarihautausmaan välittömässä läheisyydessä laskettiin myös havuseppele. Seppelleen laskivat vaasalaisten edustajat: jääkärin tytär Marja Sandström (Pernu) ja jääkärinpoika Mauno Hintsala sekä Vaasan osaston puheenjohtaja Brage Forssten. Osaston toimesta muistomerkille oli asetettu jääkäri-asuun pukeutunut kaksimiehininen kunniavartio.

Vapaussodan 1918 Sankarihautausmaalle vanhan hautausmaan lähistöllä laskettiin havuseppeleet, jonka toimittivat Vapaussodan Invalidien Muistosäätiön puheenjohtaja Markku Palokangas sekä säätiön asiamies FT Vesa Määttä. Toinen seppelä Jääkärisäätiön ja JP27:n perinneyhdistyksen taholta ja sen laskivat Pohjanlahden Merivartiokillan puheenjohtaja Hannu Wallius ja JP 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan osaston varapuheenjohtaja Martti Ehrnrooth. Kunniavartion tälle muistomerkille oli asetettu Pohjanlahden Merivartioston upseereista (evp.), jotka ovat killan jäseniä.

Vapaussodassa 1918 kaatuneiden vapaaehtoisten ruotsalaisten muistomerkille laski havuseppeleen Reservofficerssällskap i Västerbottenin (ROSIV) edustajat kapteeni Inge-Bo Applund ja kapteeni Gardar Norrländer Uumajasta sekä Vaasan osaston puheenjohtaja Brage Forssten.

Vanhan varuskunta-alueen vieressä olevalle joukko-osastojen Perinnemuurille laskettiin Jääkärisäätiön ja JP 27 Perinneyhdistyksen yhteinen havuseppelä, laskijoina JP 27:n Perinneyhdistyksen varapuheenjohtaja Arno Hakkarainen ja Vaasan osaston varapuheenjohtaja Martti Ehrnrooth. Myös tälle muistomerkille Vaasan osaston toimesta oli asetettu jääkäri-asuun pukeutunut kaksimiehininen kunniavartio, jossa toimivat Alexander Ehrnrooth ja Christian Petander.

JP27:n perinneyhdistyksen seppelleen laskivat perinnemuurille perinneyhdistyksen varapuheenjohtaja Arno Hakkarainen ja Vaasan osaston varapuheenjohtaja Martti Ehrnrooth. Oikeanpuolinen kunniavartiomies on jääkärin pojanpoika Alexander Ehrnrooth. Kuva Raimo Latvala

Hohenlockstedtin seppelä. Laskijoina pormestari Jürgen Kirsten (vas) ja Achim Jabush. Kuva Jouko Liikanen

Seppelipartiot menossa sankarihautamuistomerkille Vaasan vanhalla hautausmaalla. Kuva Jorma Ignatius

TASAVALLAN PRESIDENTIN TERVEHDYS

Suomesta lähti ensimmäisen maailmasodan aikana lähes 1900 miestä Saksaan hankkimaan sotilaallista koulutusta. Näiden eritaustoista lähtöisin olleiden nuorten miesten tavoitteena oli Suomen irrottaminen Venäjältä. He näkivät tuolloisen maailmantilanteen ainutkertaisena mahdollisuutena Suomen itsenäistymiselle.

Saksassa suomalaisista muodostettiin Kuninkaallinen Preussin Jääkäripataljoona 27. Koulutusta seurasi rintamavaihe Saksan armeijan osana ja pataljoona osallistui taisteluihin itärintamalla.

Jääkärien pääjoukko palasi Suomeen ja Vaasaan sata vuotta sitten Arcturus-laivalla 25. helmikuuta 1918.

Suomi, jonne jääkärit palasivat, oli hyvin toisenlainen kuin heidän lähtiessään. Suomi oli julistautunut itsenäiseksi 6.12.1917, mutta maassa oleskeli edelleen kymmeniä tuhansia venäläisiä sotilaita ja mikä pahinta maa oli ajautunut sisällissotaan.

Jääkärit vaikuttivat merkittäväällä tavalla sisällissodan päättymiseen valkoisten joukkojen voittoon. Jääkäreiden sotilaskokemusta hyödynnettiin joukkojen kouluttajina ja johtajina taistelussa.

Jääkäreiden unelma itsenäisestä Suomesta toteutui. Itsenäisyys vaati kuitenkin suuren uhrin ja kipeät haavat.

Jääkärien vaikutus Suomelle on vuoden 1918 tapahtumia selvästi laaja-alaisempi. Jääkäreillä oli merkittävä rooli luotaessa itsenäiselle Suomelle puolustuslaitosta. Jääkärien merkitys oli kiistaton myös talvi-, jatko- ja Lapin sodissa, joissa heitä toimi keskeisissä komentajatehtävissä. Sotilaallisten ansioidensa lisäksi jääkäreitä palveli myös monissa yhteiskunnallisesti merkittävässä tehtävässä rauhan aikana.

Jääkärien esimerkki sopii hyvin myös tähän päivään. Jääkäreillä oli päättäväisyyttä ja rohkeutta astua esiin ja toimia vaikeassa tilanteessa oikeaksi koetun asian puolesta. Tulevaisuuden usko ja vastuun kantaminen näyttävät suuntaa tuleville sukupolville.

Sauli Niinistö
Tasavallan presidentti

Jääkärien marssin 100-vuotisjuhla

Hittikappale oli Jääkärien marssi

Jääkärien marssin ensiesityksen 100-vuotismuistikonsertin ohjelma oli hyvin kansallinen ja perinteellinen. Oltiinhan Helsingin yliopiston juhlasalissa, samassa tilassa, missä Jääkärien marssi esitettiin päivälleen 100 vuotta aikaisemmin.

Juhla alkoi Jääkärilipun saapumisella. Lipun toi saliin Hämeen panssaripataljoonan asettama mustabarettinen lippuvartio. Pataljoona asettaa aina lipulle vartion ja lisäksi lippu säilytetään pataljoonan tiloissa Parolannummella. Lipun saapuessa soi luonnollisesti Jääkärien marssi. 100 vuotta sitten vietetyssä Akateemisessa juhlassa jääkärilipun korvasi siitä maalattu kuva. Tämä yksityiskohta oli aikanaan jäänyt huomaamatta **Erik Tawastjernalta**. Hänen Sibelius-

elämäkertansa mukaan jääkärilippu oli 100 vuotta sitten juhlassa mukana. Ei ollut, sillä lippu oli tuolloin vielä Libaussa, eivätkä kaikki jääkärit olleet edes vielä nähneet sitä. Suomeen lippu saapui 25. helmikuuta jääkärien pääjoukon mukana.

JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja Pertti Laatikainen muistutti jääkäreiden palanneen itsenäiseen Suomeen keskelle vapaussotaa, joka oli muuttumassa kansalaissodaksi. Jääkäreille kansan jakautuminen kahdella oli syvä pettymys.

Jääkärimarssi ei ole kenenkään omaisuutta vaan koko Suomen laulu, sanoi valtiollan tervehdyksessä eduskunnan puhemies Marja Lohela.

Jatkuu ▶

Päivälleen 100 vuotta sitten järjestettiin täällä Helsingin Yliopiston juhlasalissa akateeminen juhla, jossa Jääkärien marssi esitettiin ensimmäisen kerran yleisölle julkisessa tilaisuudessa, kertoi JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja Pertti Laatikainen toivottaessaan konserttiyleisön tervetulleeksi.

Jääkärimarssi kaikuu yliopiston juhlasalissa. Sen esittivät Kaartin soittokunta ja yhdistyneet mieskuorot, jossa oli laulajia seuraavista kuoroista: Emo Ensemble, Kaaderilaulajat ja Ylioppilaskunnan laulajat. Kuva Tiina Kiiski

Pertti Laatikainen ja Jääkärisäätiön puheenjohtaja Jukka Pennanen luovuttavat pienoisjääkärilipun eduskunnan puhemies Marja Lohelalle. Kaaderilaulajien johtaja Matti Orlamo odottaa omaa lippuaan.

Konserttiyleisö poistuu tyytyväisenä yliopiston juhlasalista. Vasemmalta rouva Sirkka Pennanen, Jukka Pennanen sekä eduskunnan puhemies Marja Lohela.

Ei ole sattumaa, kun ensimmäisen, Saksaan 1915 lähteneen pfafinderiksi eli partiolaisiksi naamioidun ryhmän valtaosan muodostui ylioppilas- tai loppututkinnon suorittaneista, totesi juhlaesitelmässään professori Laura Kolbe.

Jääkärilippu saapuu yliopiston juhlasaliin.

Marssi ja sen tekijät, Heikki Nurmio ja Jean Sibelius.

Ennen konserttia ehdittiin tavata tuttuja. Puolustusministeri Jussi Niinistön pää näkyy Kyösti Vuontelan hartian takaa. Kyösti juttelee Sami Sihvon kanssa. Taus-talla vaihtavat kuulumisia kenraali Kim Jäämeri sekä Kauhavan kaupunginjohtaja Markku Lumio.

Jatkuu ►

Juhlan musiikkiohjelmassa oli muutakin Sibeliusta: Promootiomarssi sekä Finlandia. Eikä voi olla jääkärijuhlaa ilman jääkäriäänrikki **Sam Sihvon** laulunäytelmä Jääkäriin Morsiamen musiikkia, jota tulkitivat **Angelika Kaas** ja jääkäripukuun sonnustautunut **Antti Tuomaala**.

Jääkäri Heikki Nurmion kesällä 1917 kirjoittaman Jääkärimarssin sanat kuvaavat hyvin jääkärien ehdotonta asennetta ja samalla ilmaisevat ylvään pateettisesti syyt, miksi jääkärit lähtivät Saksaan sotaoppia saamaan, muistutti Jääkärisäätiön pu-

heenjohtaja Jukka Pennanen juhlan päätössanoissa.

Juhlan puheet päättyivät kiitoksiin. Puheenjohtaja Jukka Pennanen antoi perinneyhteisön arvokkaimman lahjaesineen, Jääkäri lipun, pienoislipun, kiitoksena saadusta tuesta sekä muistoksi juhlasta Eduskunnan puhemiehelle Maria Lohelalle sekä tämäniltaisten kuorojen johtajalle, Kaaderilaulajien ja Kadettikuoron kuoronjohtajalle Matti Orlamolle. Edellisellä kerralla 10 vuotta sitten luovutti yhteisö lipun Helsingin yliopistolle ja Kaartin soittokunnalle.

Ja kiitosten jälkeen kuultiin taas Jääkärien marssi nyt Emo Ensemblen, Kaaderilaulajien ja Ylioppilaskunnan laulajien edustajista yhdistyneen mieskuoron sekä musiikkimajuri **Pasi-Heikki Mikkolan** johtaman Kaartin soittokunnan yhteisesityksenä. Jääkärien paluun 100-vuotisjuhlallisuuDET oli näin saatu arvonsa mukaisesti liikkeelle, kun 700-päinen juhlayleisö katseella seurasi jääkäri lipun poistumista Yliopiston juhlasalista.

TEKSTI: **Jukka Knuuti**
KUVAT: **Jorma Ignatius**

Sibelius on merkittävä osa jääkäriperinnettä

On erityisen hienoa, että kansallissäveltäjämme **Jean Sibelius** on näin merkittävä osa jääkäriperinnettä, sanoi Jääkärisäätiön hallituksen puheenjohtaja **Jukka Pennanen** juhlan päättäjäisssanoissa.

On myös kiinnostavaa ja samalla historian kannalta suoraviivaista, että Sibeliuksen säveltämän toisen kuuluisan vokaalimusiikkikappaleen Ateenalaisten laulun sävelmä liittyy sekin sortovuosiin ja aktivismiin. Ateenalaisten laulun sävelet syntyivät ensimmäisen sortokauden alkuhetkinä vuonna 1899 välittömästi Nikolai II:n al-lekirjoittaman helmikuun manifestin jälkeen. Ateenalaisten laulu on Kadettikoulun kunniamarssi. Sibelius kytkeytyykin monen muun kulttuurihenkilön kanssa kiinteästi kansamme kohtalonhetkiin. Ajankohtaan liittyvät voimakkaat tunteet; tuska ja toivo tulevat komealla tavalla esille molemmissa sävellyksissä.

Jääkäri Heikki Nurmion kesällä 1917 kirjoittaman Jääkärimarssin sanat kuvaavat hyvin jääkärien ehdotonta asennetta ja samalla il-

maisevat ylvään pateettisesti syyt, miksi jääkärit lähtivät Saksaan sotaoppia saamaan. On huomion arvoista, ja jääkäriaatteen osalta hyvin kuvaavaa on, että marssissa ei mainita sanallakaan vain puoli vuotta myöhemmin kotimaassa eteen tullutta sisäistä eripuraa, jonka seuraukset jääkärit joutuivat kohtalokkaasti kotiin palattuaan kokemaan. Jääkärien tavoitteena oli liikkeen alusta alkaen itsenäinen, Venäjältä irrottautunut Suomi. Sitä tavoitetta ei voineet edes sisäiset eripuraisuudet horjuttaa, vaikka sen vaikeaksi tekivätkin.

Kun Jääkärimarssi soi sata vuotta sitten, näissä samoissa tiloissa sijaitseva vastaitsestäytynen maamme eduskunnan istuntosali, Heimolan talossa tuossa aivan kulman takana Kluuvikadun päässä nykyisellä Yliopistonkadulla. Eduskunnan alku itsenäisessä Suomessa oli yhtä onneton kuin koko maan. Eduskunta oli hajaantunut ja riitaisa. Venäjän vallankumous oli sekoittanut puoluekenttää ja kansaa edelleen. Itsenäisyyden suunta oli epävarma. Tärkeintä on ollut

kansakuntamme osalta, että parlamentarismi on kestänyt kovatkain koettelemukset ja demokratiamme on vuosikymmenten aikana vahvistunut ja kehittynyt.

Helsingin yliopistolla oli jääkäri-liikkeen perustamisen kannalta keskeinen merkitys ja lisäksi suuri osa varsinkin ensimmäisistä vapaaehtoisista oli Helsingin yliopiston opiskelijoita. Ei ollutkaan ihme, että Jääkärimarssin suomalainen kantaesitys tapahtui juuri täällä Helsingin yliopiston juhlasalissa. Sadan vuoden yhteys on hienolla tavalla säilynyt.

Kaartin soittokunnan merkitys sotilasmusiikin osajana, kehittäjänä ja perinteen vaalijana on vertaansa vailla. Soittokunnan arvostus tulee sen osaamisesta ja ilmeestä. Sen olemme voineet tänäänkin todeta ja kokonaisuudesta nauttia. Jääkärimarssi soi täällä tänään ja se soi aina ensimmäisenä musiikkikappaleena presidentin linnassa itsenäisyyspäivän vastaanotolla.

Eduskunnan puhemies Maria Lohela

Jääkärien marssi ei ole kenenkään omaisuutta

Jääkärimarssi ei ole kenenkään omaisuutta vaan koko Suomen laulu, sanoi valtiovallan tervehdykseen juhlaan tuonut eduskunnan puhemies **Maria Lohela**.

Jääkärimarssissa ei lauleta minästä vaan meistä, ei omasta onnesta vaan Suomen onnesta. Me kaikki olemme osa jotakin itseämme suurempaa. Kenenkään menestys ja hyvä elämä ei ole mahdollinen, ellei koko Suomella mene hyvin. Mielestäni tämä ajatus on Jääkärimarssin ja koko jääkäriliikkeen kestävin perintö.

Päivälleen sata vuotta sitten Jääkärimarssi esitettiin julkisesti Suomessa ensimmäisen kerran: näillä nuoteilla, näillä sanoilla, tässä salissa. Kuitenkin vailla nimiä. Edes sanoittajan ja säveltäjän nimiä ei kerrottu yleisölle.

Tekijät nykyisin tunnetaan, mutta Vuonna 1918 kaikki oli epävarmaa Suomessa, vaikka itsenäisyys olikin

saatu vain vähän yli kuukausi aiemmin. Juuri samana päivänä, jolloin tässä salissa järjestettiin Jääkärimarssin kantaesitys, Viipurissa puhkesivat ensimmäiset kansalaissodan taistelut.

Tämä epävarmuus maamme kohtalosta soi myös marssin sanoissa:

*Satu uusi nyt Suomesta syntyvä on,
se kasvaa, se ryntää, se voittaa*

Sanoittaja Heikki Nurmio kertoi nähneensä Suomen tilanteen niin epävakaina, ettei maamme tulevaisuutta voinut pitää tosiasiana vaan pikemminkin satuna tai sadunkaltaisena uskon asiana. Sanoista käy ilmi, kuinka juuri jääkärit uskoivat Suomeen voimakkaimmin:

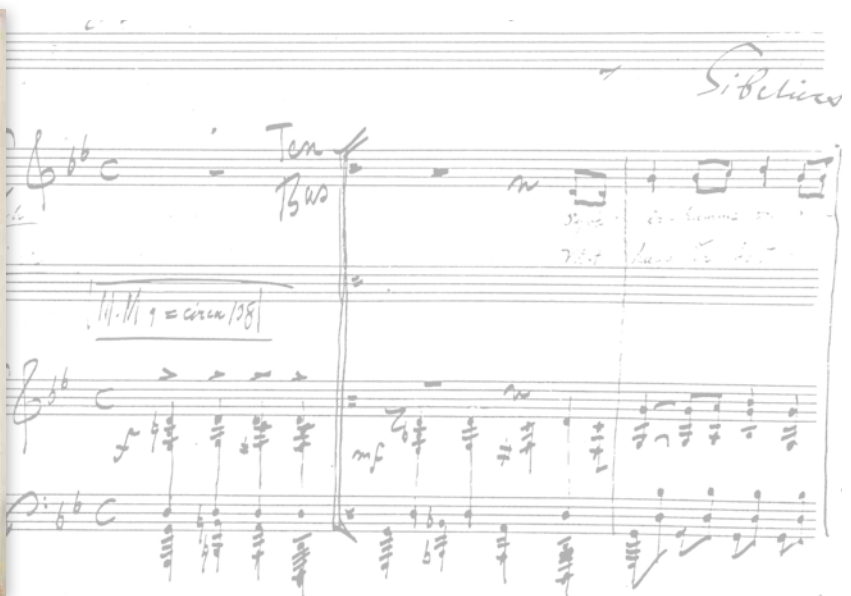
*Kun painui päät muun kansan, maan,
me jääkärit uskoimme yhä*

Nyt on helppo sanoa, että jääkäreiden usko oli perusteltua. Itsenäisyyden sadan vuoden aikana maamme tarina on muuttunut sadusta todeksi

ja olemme monella mittarilla mitattuna eräs maailman menestyksekkäimmistä valtioista.

Tietenkin tähän tarinaan on kuulunut voittojen lisäksi myös vaikeuksia, menestysten ohella tappioitakin. Nämä kuuluvat elämään, niin ihmisten kuin valtioidenkin. Jääkärimarssi on ainutlaatuinen sotilasmarssi, koska siinä poikkeuksellisella tavalla on käytetty sekä mollia että duuria kuvaamaan sanojen herättämiä tunteita. Aivan kuin Jean Sibelius olisi aavistanut maamme historian kulun.

Voimakkaimpana Jääkärimarssissa soivat duurisoinnut antamassa uskoa ja kehottamassa suomalaisia toimintaan. Onneksi aika on nykyisin erilainen eikä kenenkään suomalaisen tarvitse huutaa sotahuutoa hurmeisilla kentillä. Jääkärimarssin sanat voivat tuntua nykyisin vierailta, mutta niissä kuitenkin on eräs hyvin tärkeä opetus.

Kolumni • Jukka Pennanen

Kolme vuotta yhtä juhlaa

JP 27 Perinneyhdistys visioi vuonna 2012 strategia-asiakirjassaan yhdistyksen tulevasta roolista ja tulevista 100-vuotisjuhlallisuuksista seuraavasti: ”Perinneyhdistyksen visio on olla vahva toimija isänmaallisuuden ja muiden perinteisten arvojen vahvistamisessa suomalaisten keskuudessa.

Tätä tehtävää toteutetaan tuomalla aktiivisesti ja monipuolisesti esille yhdistyksen sääntöjen mukaisesti jääkäriliikkeen aatteellisia motiiveja ja jääkärien toimintaa itsenäisen Suomen synnyssä ja kehittämisessä.

Perinneyhdistyksen tavoite 100-vuotisjuhliin liittyen on varmistaa, että jääkäriliike ja jääkärien toiminta isänmaan hyväksi tunnetaan, ja ymmärretään että jääkärien perimmäinen tavoite oli itsenäinen Suomi irrallaan Venäjältä.

Vuonna 2014 aloitettavalla systemaattisella 100-vuotisjuhlallisuuksien läpiviennillä taataan se, että jääkäriliikkeen hieno ja koskettava tarina ei haudaudu ja hämärty vuoden 1918 tapahtumien kansallisen syytelyn alle.”

Nyt kuusi vuotta myöhemmin voimme hyvällä mielellä sanoa, että olemme onnistuneet tuomaan Jääkäriliikettä sekä jääkärien merkitystä hienolla tavalla esille ja Perinneyhdistyksen rooli on entisestään vahvistunut. Samalla olemme joutuneet myös ikävä kyllä huomaamaan, että ilman Perinneyhdistyksen panosta ja Jääkärisäätiön tukea Jääkäriliikkeen merkitys ja esilläolo maamme

100-vuotisjuhlallisuuksissa olisi jäänyt kovin heppoiseksi. Halu katsoa historiaamme totuutta silmiin ei kaikille kelpaa. Ansioiden sijaan halutaan kaivaa esille tapahtumien varjopuolia. Itsenäisyytemme lienee joillekin liian itsestään selvä asia, joillekin asiat taas tapahtuivat väärässä järjestyksessä.

Yhteiskuntaamme vaivaa laajasti historian osaamisen ohuus ja ymmärtämisen puute menneiden tapahtumien suurista linjoista. Ajan kuvaa ei nähdä eikä tapahtumien kontekstia useinkaan ymmärretä. Makrotason historia kiinnostaa, mutta samalla se helposti ja usein huomaamatta hämärtää ja yksipuolistaa historian objektiivista tulkintaa. Tätä vikaa on ollut varmasti aikanaan myös Jääkäriliikkeen ja jääkärien tekemisiä kirjoitettaessa ja kuvattaessa. Henkilökohtaisuudet ovat johtaneet helposti subjektiiviseen tarkasteluun.

Näissä 100-vuotisjuhlallisuuksista tätä pelkoa ei ole ollut, jääkärien tekoja on tarkasteltu monipuolisesti ja objektiivisesti. On ollut hienoa ja perinnetyön kannalta arvokasta, että olemme toimineet juhliessammekin systemaattisen kronologisesti, jolloin syy-seuraus suhteet ja historiallinen kokonaisuus on tullut selkeästi esille.

Kun uusi jääkärilippumme oli vihitty keväällä 2013, pääsimme aloittamaan seuraavan vuoden marraskuussa Finlandiatolalla jääkäreiden 100-vuotismuistotilaisuuksien komean sarjan juhlimalla jääkäriliikkeen

syntyä. Helmikuussa 2015 pääsivät Hohenlockstedtissa sadat suomalaiset ja saksalaiset jääkäriperinteen vaalijat ja ystävät jääkärien koulutuksen jäljille, kun muistelimme elävällä ja koskettavalla tavalla vieraalla maalla tapahtuneen koulutuksen alkua. Kesällä 2016 oli vuorossa Schmardenin pioneerijääkäreiden muistomerkin paljastaminen. Viime vuonna olivat vuorossa UC57:n saapumisen muistopurjehdus Hamnskäriin sekä syksyn arvokkaat tilaisuudet Majuri Bayerin ja Osnabrücken junaonnettomuudessa kuolleiden haudoilla. Kuluvan alkuvuoden aikana ovat juhlallisuuudet huipentuneet Jääkärimarssin juhla-konserttiin sekä arvokkaiisiin jääkäri-lipun vihkimisen ja jääkäreiden valan vannomisen muistojuhliin Liepajassa sekä lopuksi upeisiin Vaasan juhliin. Kaikkien näiden juhlien ohella on maakunnissa ja etappireittien varsilla järjestetty kymmeniä kiinnostavia ja ainutlaatuisia jääkäritapahtumia. Tieto on levinnyt ja paikallishistoria tuonut tapahtumat ihmisten lähelle.

On tehty valtava määrä suunnitellua ja vapaaehtoista työtä. On nähty innostunutta tekemistä, menemistä ja mukana oloa mitä parhaimmassa jääkärihengessä. Kiitos kuuluu Teille kaikille perinnetyössämme mukana olleille!

Vaasaan päättynyt 100-vuotisjuhlien sarja ja sen erinomainen toteutus on ansaittu ”vapaudenristi” yhdistyksemme kaikille jäsenille.

Hämeen panssaripataljoonan lippuvartio tuo jääkärilipun. Juhla voi alkaa. Kuva Patrik Pesonen

Vala joka velvoitti jääkäreitä, velvoitti aikanaan veteraaneja ja nyt tämän päivän asevelvollisia

Sama sotilasvala, jonka jääkärit, vanhoivat 100 vuotta sitten tässä paikassa, velvoittaa tänä päivänä varusmiespalvelustaan suorittavia suomalaisia asevelvollisia ja vapaaehtoisia naisia. Näin totesi maavoimien komentaja kenraalimajuri **Petri Hulkko** sotilasvalan ja jääkäri lipun vihkimisen 100-vuotisjuhlassa Liepajan Pyhän kolminaisuuden kirkossa 13. helmikuuta. Jääkäreitä juhlittiin koko päivä. Kirkonmenojen jälkeen avattiin kaupungin komean konserttitalon aulassa valokuvanäyttely jääkäreistä Latviassa. Päivän komean ohjelman päätti Kaartin soittokunnan ja Latvian kansallisten asevoimien soittokunnan yhteiskonsertti. Molempien maiden puolustusministerit, **Jussi Niinistö** ja **Raimonds Bergmanis**, jotka osallistuivat päivän juhlallisuuksiin, esittivät tervehdyksensä jääkäreille. Niinistö onnitteli samalle kertaa isäntiä, sillä Latvia viettää itsenäistymisensä 100-vuotijuhlaa. Suomesta oli saapunut päivää juhlistamaan pari sataa jääkäriperinteen vaalijaa

Juhlan aloitti jääkäri lipun saapuminen Hämeen panssaripataljoonan lippuvartion tuomana.

On hienoa, että sekä Latvian että Suomen puolustusministerit, jääkäriperinteen vaalijat Suomesta sekä monet latvialaiset ystävämme ovat halunneet kunnioittaa päivän tilaisuuksia läsnäolollaan, sanoi JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja **Pertti Laatikainen** toivottaessaan kirkon vierasjoukon tervetulleeksi pyhän kolminaisuuden kirkkoon. Tunnelma oli kirkossa lämmin vaikka sisälämpötila olikin vain viisi astetta.

Jääkärivala 13.2.1918 paikalla olleiden mukaan

Pastori Anttila piti jääkäri lipusta kiinni. Jääkärit seisoivat tiheänä joukkona mahdollisimman lähellä toisiaan kaksi sormea ylhäällä ja vanhoivat valan. Ne jotka seisoivat kauempana panivat sormensa edessä olevan olalle, jotta jokaisella oli yhteys lippuun.

Olga Bonsdorff, jääkäriin morsian

Lipun luo astui kaksi miestä kustakin komppaniasta ja osastosta. Lippu laskeutui vaakasuoraan asentoon, vasen käsi lipputangolla ja oikea käsi kohotettuna vala-asentoon ylös. Nuo valitut toistivat pastorin saneleman valan, meidän toisten seisossa samoin oikea käsi kohotettuna vala-asentoon. Nuo valitut tekivät valan omasta ja tovereidensa puolesta.

Taito J. Nurminen, jääkäri

Oli valitettavaa, että jääkärit joutuivat johtamaan joukkonsa toisia suomalaisia vastaan jyrkästi kahtia jakautuneessa Suomessa, sanoi kenraaliluutnantti Petri Hulkko. Kuva Patrik Pesonen

Samalla kun onnittelen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden johdosta, kiitän kaikkia tämän päivän tilaisuuksien läpivientiin osallistuneita tahoja, sanoi Pertti Laatikainen. Kuva Jukka Knuuti

Tilaisuuden kutsuvieraina olivat mm. Suomen ja Latvian puolustusministerit, Liepajan pormestari sekä suuri joukko Jääkäriperinneyhteisön johtoa sekä jääkäriperinteen vaalijoita, joita oli saapunut Suomesta mm. kaksi bussilastillista.

Jääkärilippu oli komeasti kirkon alttarilla kuten edeltäjänsä (lipusta nyt käytössä neljäs ”painos”), missä sen sinivalkoiset värit korostivat barokkikirkon ylenpalttisia kultauksia. Väriä lisäsivät latvialaispappien kasukat erotuksena suomalaisten sotilaspappien harmaille asuille.

Jääkäreiden Libaun päivistä alkaen on jääkäreiden perinteen vaalimiseen liittyen alkanut aluksi jääkäreiden ja nykyään Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistyksen ja Latvian välinen yhteistyö, sanoi Laatikainen. Yhteistyöhön liittyen on Latviaan pystytetty neljä muistomerkkiä ja lukuisia hautapaikkoja kunnioittamaan jääkäreiden muistoa. Myöskin jääkäreiden taistelupaikkoja sekä palvelukseen ja vapaa-ajanviettoon liittyviä kohteita on vielä runsaasti löydettävissä. Täällä Pyhän kolminaisuuden kirkossa, Trinitatis-kirkossa on pidetty tasavuosina muistotilaisuuksia valan vannomisen ja Jääkärilipun vihkimisen muistoksi.

Sotilasvalalla Suomessa erityinen merkitys

Ennen kirkonmenojen alkua puhui kenraalimajuri Petri Hulkko. Hän muistutti, että sotilasvalalla on Suomessa aivan erityinen merkitys. Kahdesti vuodessa sotilasvalansa vannovien sotilaiden omaiset tulevat tuhansittain todistamaan arvokasta hetkeä. Vala on osa suomalaista asevelvollisuutta ja maanpuolustus- tahtoa.

– Jääkärit vannovat jääkärivalansa 100 vuotta sitten tässä paikassa Latviassa. Sama sotilasvala velvoitti viime sotiemme veteraaneja, se velvoittaa tänä päivänä asevelvollisia ja vapaaehtoisia naisia. Valan merkitys ja velvoittavuus on säilynyt sukupolvesta toiseen. Yleinen asevelvollisuus on osa jääkärien perinnettä ja sillä on

Kenttäpiispa Pekka Särkiö ja piispa Hans Jenssons toimittivat kaksi- osittain kolmi- kielisen jumalanpalveluksen kirkon kultaisen barokkiloiston keskellä. Kuva Ilkka Uotila.

Kenraalit kirkonpenkissä. Vasemmalta Pertti Laatikainen, Petri Hulkko ja Jukka Pennanen. Kuva Jukka Knuuti

vankkumaton kannatus suomalaisten keskuudessa.

Nykyisten Suomen puolustusvoimien perintö rakentuu jääkärien rakentaman perustan pohjalle. Monet puolustusvoimissa edelleen olevat menettelytavat ja sotilasperinteet ovat saaneet alkunsa jääkäreiden tekemän työn ansiosta, sanoi Hulkko.

Kirkonmenot olivat kaksikieliset, kun äänessä olivat vuoroin suomalainen sotilaspappi ja latvialaiset kirkonmiehet. Virretkin oli valittu niin, että kahta niistä saattoivat sekä suomalaiset että latvialaiset laulaa omalla kielellään. Kirkkokansa taisi edustaa kumpaakin kansallisuutta suhteessa fifty-fifty.

Kaksikielisyyttä lisäsi liepajalainen kuoro, joka omien laulujen ohella lauloi Finlandian virheettömällä suomenkielellä. Kansainvälisyyden tuntua lisäsi piispa **Hanss Jensonsin** latvian ja ruotsinkielinen puhe. Hän kertoi Ruotsista tulleen havainneensa yllätyksekseen kirkossa pienen Suomen lipun sekä jääkäreistä kertovan kivilaatan.

Saarnan piti kenttäpiispa **Pekka Särkiö**. Hän muistutti, että jääkärit edustivat eri yhteiskuntaluokkia, työväkeä, maanviljelijöitä, opiskelijoita ja yrittäjiä. Olisiko tällä ollut vaikutusta siihen, että Suomi on yksi maailman parhaita maita asua monilla mittarilla mitaten. Olisiko tähän vaikuttanut osaltaan se, että ymmärrettiin, että kaikilla oli oltava tasapuolisesti mahdollisuus toisiaan kunnioittaen rakentaa isänmaata yhdessä. Piispa näki jääkäreiden toiminnassa samaa rohkeutta, ehdottomuutta ja uhmaa yhteisen aatteen hyväksi, kuin Jeesuksen opetuslapsissa.

Kaikki halusivat kuvaan jääkärilipun kanssa

Kun Kaartin soittokunta musiikkimajuri **Pasi-Heikki Mikkolan** johdolla oli soittanut jääkärimarssin, piti ohjelman mukaan jääkärilipun poistua.

Jukka Pennanen kiitti yhteistyöstä ja onnitteli 100-vuotiasta Latviaa ministeri Raimonds Bergmanisille antamallaan Jääkärilipun pienoislipulla. Kuva Jukka Knuuti

Suomen Latvian suurlähetystö sai oman pienoisjääkärilippunsa. Sen vastaanotti Pennasen kädestä suurlähettiläs Olli Kantanen (vasemmalla) sekä Karina Klankberga. Kuva Jukka Knuuti

Mutta seurasikin ohjelmanmuutos: Jääkäريلippu jäi paikalleen ja yleisö sai käydä kuvauttamassa itsensä jääkärilipun vieressä. Sitä tilaisuusua käyttivät ensimmäisenä hyväkseen ministerit, sitten kenraalit, kirkonmiehet ja sitten muu yleisö. Hämeen panssaripataljoonan lippuvartio sai odotella toisenkin tovin ennen kuin saattoivat panna lipun pussiin jo tyhjentyneessä kirkossa ilman tavanomaisia karakulointeja.

Pienten valtioiden, kuten Latvian ja Suomen kohtalot ja historia ovat aina olleet riippuvaista suurvalloista. Maittemme kohtalonhetket ovat kytkeytyneet Euroopan suuriin mullistuksiin, kuten Napoleonin sotiin, maailmansotiin sekä viimeksi Neuvostoliiton romahtamiseen, sanoi Jääkärisäätiön puheenjohtaja **Jukka Pennanen** kutsuvieraille järjestetyllä vastaanotolla.

Jokainen muutoksen ja myllerryksen hetki on ainutlaatuinen ja muutosten mahdollisuuksien aikaikkuna ennalta arvaamaton sekä usein kovinkin hetkellinen. Pienessä maassa on tuossa hetkessä aikalaisilla oltava valmiutta tarttua toimeen ja saada aikaan nopea yhteiskunnallinen ja poliittinen muutos. Muutos vaatii aina tekijänsä, ja näin tapahtui myös 100 vuotta sitten, ensin Suomessa ja hiukan myöhemmin Latviassa.

Tuolloin jääkärit, jotka olivat odottaneet kotiin pääsyä täällä Liepajassa jo pitkään, olivat yksi keskeinen tekijä Suomen vaikeassa ja kansaa jakaneessa itsenäistymisprosessissa. Jääkärien vaikutus oli jo välittömästi Liepajasta lähdön jälkeen, vapautustistelussamme merkittävä, mutta jääkärit kasvoivat Suomen valtion kannalta ratkaisevaan rooliin erityisesti 1920–1930-luvuilla. Tuolloin Suomessa kyettiin jääkärien johdolla, 20 vuodessa, rakentamaan puolustusvoimat, jotka talvisodassa 1939–1940 kykenivät pysäyttämään puna-armeijan. Ilman jääkäreitä talvisodan ihme ei olisi ollut mahdollinen.

Jääkärit tuskin osasivat odottaa, että heidän toimintansa täällä Latviassa on vielä 100 vuotta myöhemmin lisäämässä Suomen ja Latvian yhteistä

Juhlan päätteeksi oli mahdollisuus kuvauttaa itsensä jääkärilipun kanssa. Niin tekivät myös ministerit Bergmanis (vasemmalla) ja Niinistö. Kuva Patrik Pesonen

tekemistä sekä yhdistämässä ihmisiä ja organisaatioita. He olisivat tästä varmasti kovin iloisia, aivan kuten he olisivat iloisia siitä, että myös Latvia saa juhlaa 100-vuotisjuhlaan, ja me suomalaiset jääkäriperinteen vaalijat saamme olla mukana Latvian itsenäisyyttä juhlimassa.

Onnea 100-vuotiaalle Latvialle

Jääkärisäätiön ja JP27 PY haluaakin, samalla kun kiitämme Latvialaisia siitä, että olemme voineet juhlaa yhteistä historiaamme täällä Latviassa, onnitella Latvialaisia alkaneesta juhlahuodesta!

Samalla haluan jääkäriperinneyhteisön nimissä kiittää järjestelyistä Suomen suurlähetystä sekä monia latvialaisia tahoja, jotka ovat olleet tekemässä ja tukemassa viimeisten vuosien aikana useiden jääkärimuistomerkkien paljastumisjuhlaa, kuten toissa kesänä Smardessa ja nyt täällä Liepajassa.

Kiitollisuuden osoituksena kaikkia latvialaisia kohtaan haluamme luovuttaa yhteisömme arvokkaimman lahjan, Jääkärilipun pienoislipun Latvian puolustusministerille Herra

Juhlakonsertin teema oli Latvia 100 – Suomi 100.

Raimonds Bergmanisille sekä toisen lipun Suomen suurlähetystölle, jossa suurlähettiläs **Olli Kantasen** johdolla, ja pitkälti **Karina Klancbergan** tekemänä, on tuettu ja osallistuttu vahvasti eri jääkäritapahtumiin.

Loppupäivän tapahtumat keskittyivät Liepajan mahtavaan, moderniin konserttitaloon Lielais Dzintarsiin. Latvian kansallisarkisto oli koonnut sen aulaan varsin laajan ja edustavan valokuvanäyttelyn jääkäreistä Latviassa. Näyttely lähtee myöhemmin kiertämään ja tulee Suomeen ensi syksynä.

Näyttelyn avajaisissa Latvian soitelassoittokunnan combo soitti molempien maiden kansallislaulut. Latvian hymni sujui instrumentaalisenä, mutta kun soitettiin Maamme, lauloi suomalainen yleisö sen mahtavana yhteisesityksenä. Avajaisia seurasi Suomen Latvian suurlähettilään **Olli Kantasen** vastaanotto.

Kun näyttely oli avattu, voitiin siirtä kerrosta ylemmäksi konserttiin. Mutta se ei ollut aivan yksinkertaista, sillä konserttitalo oli paitsi suuri ja moderni myös varsin sokkeloinen ainakin ensikertalaiselle.

Ennen musiikkia kuunneltiin kuitenkin molempien maiden puolustusministerien tervehdykset. Ministerit löivät kaksi karpästä yhdellä iskulla, sillä päivän mittaan he ehtivät käydä myös tavanomaiset kahdenkeskiset keskustelunsa.

Ministeri Niinistö onnitteli ensin 100-vuotiaasta Latviaa ja siirtyi sitten jääkärihistoriaan. Moni jääkäreistä uskoi paluun kotimaahan olevan jo lähellä, kun he yli puolen vuoden taisteluvaiheen jälkeen siirtyivät tänne silloiseen Libauhun. Nopea kotiinpaluu jäi kuitenkin vain haaveksi, ja Libau oli jääkäreiden koti lähes vuoden.

– Helmikuun 10. päivänä naulattiin jääkärilippu ja täsmälleen sata vuotta sitten Suomeen palaavat jääkärit vannoivat Pyhän kolminaisuuden kirkossa sotilasvalansa vastavihtyn jääkärilipun ääressä. Paluumatka kohti kotia alkoi jo samana iltana – isänmaa odotti vapauttajiaan.

Jääkäri liikkeen luojat ja tukijat pelasivat uhkarohkeaa peliä korkein panoksin. Jääkäreiksi lähteneet tiesivät, ettei venäläisten hallitsemaan Suomeen ollut paluuta. Jääkärimarsin sanoin: ”meil’ armoa ei, kotimaata.” Mutta nämä itsenäisyysliikkeen miehet ja naiset pelasivat korttinsa oikein, he olivat ihmeellistä kyllä historian voittajia ja heitä me tänään muistamme ajatellessamme vapaan Suomen luoneita voimia, sanoi ministeri Niinistö.

Ministeri Bergmanis onnitteli puolestaan 100-vuotiaasta Suomea ja juhlivaa jääkäri liikettä.

Juhlakonsertin teemana oli Latvia 100 - Suomi 100. Konsertissa esiintyivät Kaartin soittokunta ylikapellimestari **Jyrki Koskisen** johdolla sekä Latvian kansallisten asevoimien soittokunta ylikapellimestarinsa **Dainis Vuskansin** johdolla.

Suomalaisorkesteri esitti mm. Jean Sibeliuksen Karelia-alkusoiton sekä joukon uudempaa suomalaista puhallinmusiikkia. Latvialaissoittokunnan ohjelmassa oli Sergejs Austris Universsin Vidzeme-sarja, joka kuvasi viidessä osassa muinaisten lat-

Jos juhlat aloitettiin 1742 valmistuneessa Trinitas-kirkossa, päätettiin ne huomattavasti modernimmassa tilassa. Juhlien loppuvaihe sujui konserttitalo Lielais Dzintarsissa, joka on valmistunut 2015. Kuva Eero Saunamäki

Latvia puolustusvoimien soittokunnan esittämää muinaisten latvialaisten elämää kuvaavaa musiikkia elävöitti hiekkavideotaiteilijatar, joka kuvitti musiikkia reaaliajassa. Kuva Eero Saunamäki

vialaisten elämää. Esitystä elävöitti hiekkavideotaiteilijatar, joka kuvitti musiikkia piirtämällä tarinaa samanaikaisesti valkokankaalle heijastetulle lasialustalle. Juhlakonsertti päättyi

molempien soittokuntien, noin 80 soittajan yhdessä esittämään juhlaan Sibeliuksen Jääkärimarssiin.

TEKSTI: **Jukka Knuti**

Arcturus ajoi läpi miinoituksen noutamaan jääkäreitä Libausta

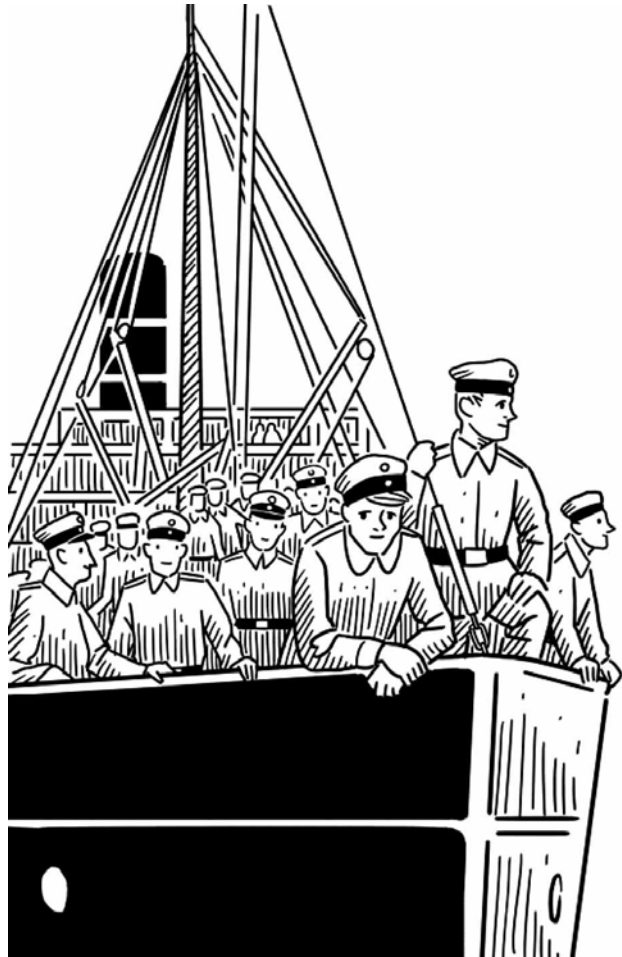
Kun kapteeni **Bertil Förbom** helmi-kuussa ajoi SS Arcturuksen Libauhun noutamaan jääkäreitä, hän purjehti tietämättään miinakentän läpi. Näin hän kertoo: Olin käynyt siellä aikaisemmin ja tunsin reitin. Kun mitään määräyksiä ei annettu, ajoin väyläkartan mukaan satamaan. Libaussa laivaan tulivat saksalaiset kyselemään matkan onnistumisesta. Kun selvitin tuloreitin, he hämmästyivät suunnattomasti: kapteenihan on tullut läpi koko miinavyöhykkeemme.

Förbom oli halunnut ehdottomasti jääkärien noutokeikalle Suomen Höyrylaiva Oy:n aluksista Arcturuksen. Se oli teräsrunkoinen ja jäävahvistettu. Se olisi kyllin vahva vaikeisakin ahtojääolosuhteissa.

Arcturus otti normaalisti 265 matkustajaa. Libaussa oli Suomeen lähtijöitä kuitenkin huomattavasti enemmän. Kun köydet lopulta irrotettiin Libaun laiturista, oli alukseen ahtautunut 854 jääkäreitä ja vielä muutama muu kansalainen, kuten ”schwesterit” vapaaherratar **Ruth Munck** ja **Saara Rampanen**, joten väkeä oli aluksella lähemmäs 900.

Arcturuksen matka Libausta Vaasaan kesti peräti 11 päivää. Miina-vaaran takia piti kiertää eteläisen Itämeren kautta Ruotsin rannikolle, mistä saatiin Ruotsin laivaston kaksi risteilijää saattamaan Arcturusta. Oli nimittäin huhuja Venäjän laivaston liikkeistä Arcturusta vastaan. Lisäksi Arcturus piti vielä hiilestää matkalla. Ja Pohjanlahdella odottivat paksut jäät.

Vaasaan pääsy edellytti jäänmurtajan apua. Siihen oli käytettävissä murtaja Sampo, joka oli kaapattu venäläisiltä. Kun sen kapteeni **Rosqvist** kuuli, että hänen piti avustaa matkustajalaiva Vaasaan, sanoi hän kauhuissaan, ettei se ollut mahdollista.

Kotimaan ranta hämmöttää horisontissa ja jääkärit tungeksivat Arcturuksen etukannella. Pisimmillään kolmen vuoden Saksan reissu ja viimeksi 11 päivän laivamatka on päätymässä.

Sellaista matkaa ei ollut aikaisemmin tehty eikä tultaisi koskaan tekemään. SHO:n toimitusjohtaja **Lars Krogius** kuitenkin vastasi Rosqvistille, että Suomen vapaus riippuu siitä pääsetkö Vaasaan vai et. Arcturus oli tuolloin todennäköisesti ainoa matkustajalaiva maailmassa, joka pystyi tuon matkan tekemään, sanoi myöhemmin varustamon Suomen höyrylaiva Oy:n johtaja **Birger Krogius**.

Eikä matka Merenkurkun jäissä ollut ongelmatonta. Näin kertoi muis-

telmissaan kapteeni Förbom: Kovina jäätalvina saattaa jää avatussa väylässäkin ”kiertää”, jolloin se painaa laivaa sivuilta niin voimakkaasti, että laidat pettävät. Mekin jouduimme tällaiseen tilanteeseen. Onneksi Sampo havaitsi hätämerkkimme. Se ennätti apuun aivan viime hetkessä. I luokan hyttien kohdalla pääsivät laivan sivukaaret jo painumaan.

TEKSTI: **Jukka Knuuti**
PIIRROS: **Mika Liezen**

Kolumni • Pertti Laatikainen

Vaasan superviikonloppu päätti jääkäreiden 100-vuotistilaisuudet

Vaasan 100-vuotisjuhlallisuuksia valmisteltiin jääkäriperinteen vaalijoiden – Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistyksen ja Jääkärisäätiön – koordinoimana yhteistoiminnassa Vaasan kaupungin ja puolustusvoimien kanssa keväästä 2015 alkaen. Kauhavan kaupungin osaamista ja panosta saadaan Vaasan seminaarin järjestelyihin.

Vaasan juhlallisuuden – Vaasan superviikonloppu – rakennettiin siten, että mahdollisimman monelle oli tarjolla mieleistään ohjelmaa. Monipuolinen ohjelmatarjonta mahdollisti tilaisuuksiin kohdistuvan suuren mielenkiinnon johdosta jokaiselle mahdollisuuden osallistua johonkin tapahtumaan.

Halusimme Vaasan juhlallisuuksissa vahvistaa kansainvälistä yhteistoimintaa etenkin saksalaisten kanssa, joiden kanssa jääkäriperinteen vaalijoilla on vuosittaisia tapaamisia Hohenlockstedtissa Finentagilla sekä Hammelburgin jalkaväkikäivillä. Jääkäreiden käynnistämä toiminta vuonna 1914 oli myös sen ajan kansainvälistä toimintaa, vaikka valtiona Suomi ei tuolloin toimija vielä ollutkaan.

Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistyksen vuonna 2012 tekemä strategia

erilaisten 100 - vuotisjuhlallisuuksien läpiviemiseksi on Vaasan juhlallisuuksien myötä toteutettu. Olemme juhloneet Jääkäri liikkeen syntyä Helsingissä 2014, koulutuksen aloittamisen 100-vuotisjuhlallisuuksia Hohenlockstedtissa 2015 ja sukellusvene UC57:n muistoa Loviisassa viime vuonna. Viime vuonna järjestimme myös muistotilaisuuden Jääkäripataljoona 27:n pitkäaikaisen komentajan majuri Maximilian Bayerin haudalla Mannheimissa sekä junaonnettomuudessa menehtyneiden jääkäreiden hautausmaalla Osnabrückissä.

Kuluvana vuonna olemme järjestäneet Jääkärimarssin kotimaisen 100-vuotiskantaesityksen muistokonsertin Helsingissä ja Jääkäri lipun vihkimisen sekä suomalaisen sotilasvalan 100-vuotismuistotilaisuuden Liepajassa. Aselajeista tykistö, pioneerit ja viesti ovat juhloneet omissa 100-vuotistilaisuuksissaan. Eri puolella Suomea on lisäksi kunnioitettu muun muassa etappireittien, aselaiva Equityn muistoa ja pidetty monia paikallisia jääkäreitä kunnioittavia, arvokkaita tapahtumia. Monissa museoissa on ollut erillisiä jääkäriaiheisia näyttelyitä – mm Museo Militariassa Hämeenlinnassa, Museo Vapriikissa Tampereella, Rajamuseossa Imatralla

ja Pohjanmaan museossa Vaasassa. Kauhavan Korttesjärvellä avattiin täysin uusittu Jääkärimuseo.

Monilla paikkakunnilla on pidetty lukuisia jääkäreihin liittyviä luontosarjoja ja seminaareja. Lähes kaikissa maanpuolustuslehdissä on ollut jääkäreitä käsitteleviä kirjoituksia. On myös ollut teattereiden toteuttamia näytelmiä, kuten viimeisimpänä Jääkäriin morsian musiikinäytelmä Keravalla. Yleisradio teki vuonna 2015 Jääkäridokumentin, jolla on ollut jo yli miljoona katsojaa. Iltasanomat teki Jääkäri liitteen vuonna 2014.

Me jääkäriperinteen vaalijat uskomme, että olemme saavuttaneet tavoitteemme. Tavoitteemme on ollut paitsi tuoda merkittävät jääkäriperinteen ja jääkäreiden sanoma esille, niin myös kertoa nuoremmille polville Suomen itsenäisyyden eteen tehdystä pitkäjänteisestä ja epäitsekästä työstä. Kiitämme kaikkia jääkäriperinteen vaalijoita, yhteistyötahoja ja tukijoitamme jääkäriperinteen eteen tehdystä työstä!

Pertti Laatikainen

JP 27 hallituksen puheenjohtaja

Vimpelin sotakoulu toimi vain 17 päivää 200 miestä koulutettiin joukkueenjohtajiksi

Vimpelissä juhlittiin 28. joulukuuta itsenäisen Suomen reserviupseeri-koulutuksen alkamista 100 vuotta sitten. Silloin vietettiin Vimpelin sotakoulun 100-juhlia. Sotakoulu oli käytännössä 17 päivää kestänyt kurssi, jolla koulutettiin parisataa miestä joukkueenjohtajiksi.

Maasta polkaistun kurssin majoitus ja muonitus oli iso haaste pienelle paikkakunnalle.

Kurssin johtajana toimi koulun päällikkö kenraali **Paul von Gerich**. Hänen esikuntarakennuksenaan oli kauppias Lakasen talo.

Koulu oli jaettu kahteen komppaniaan: 1. komppania oli suomenkielinen ja sen päällikkö oli **Aarne Sihvo**. Komppanian varapäällikkönä toimi **Paavo Talvela**, josta tuli 23. tammi-kuuta sotakoulun johtaja. Komppania oli majoitettu Pokelan Kivipellon ja Rintaniemen taloihin.

2. kirkonkylään majoitetun komppanian päällikkönä oli **Juho Heiskanen**, ja hänestäkin tuli kenraali. Komppania oli ruotsinkielinen.

Jääkäriopettajat olivat maailmansodan veteraaneja

Vimpelin kurssin päälliköt ja kouluttajat olivat Saksassa koulutuksensa saaneita ja ensimmäiseen maailmansotaan osallistuneita sotilaita, sanoi JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja **Pertti Laatikainen**.

Jääkäreiden kädenjälki suomalaisen kenttäarmeijan ja sen johtajien koulutuksessa jatkui aina 1950 luvulle asti. Jääkäriperinteiden vaaliminen näkyy Puolustusvoimissa voimakkaana vielä tänä päivänäkin. Vimpelin kurssin perinteet ovat myös osa jääkäriperinteiden vaalimista.

Lakasen kaupasta tuli sotakoulun päämaja. Sotakoulun esikunta ei ollut sattumalta Lakasen kaupassa. Siellä oli tärkeä "telefoonikeskus", joka palveli tiedonkulkua syksystä 1916 alkaen ja oli sitten suojeluskunnan ja sotakoulun käytössä. Kuva via Markku Nissilä

Vimpelin sotakoulun kurssin käyneet toimivat vapaussodassa 1918 tärkeissä johdotehtävissä hallituksen joukoissa joukkueenjohtajista aina pataljoonankomentajiin saakka. Vimpelin oppilaat maksoivat raskaan hinnan esimerkiksi johtamisesta – nelisenkymmentä johtajaa kaatui vapauden puolesta, sanoi puolustusministeri Jussi Niinistö tervehdyksessään

Opettajina olivat etukomennuskunnissa Suomeen palanneet jääkärit.

Oppiaineisiin kuului mm. taktiikka, linnoitus- ja maasto-oppi sekä ase- ja ampumaoppi. Kurssi oli sikäli hyvin varustettu, että sillä oli oikeat aseet: joka miehelle kivääri ja lisäksi kaksi konekivääriä.

Sotakoulusta muistetaan yleensä kuuluisat kurssilaiset, kuten ministeri **Eljas Erkko**, Mannerheim-ristin ritarit **K. A. Tapola** ja Paavo Talvela sekä **Aarne Sihvo**, myöhemmin jalkaväenkenraali, joka oli sotien jälkeen Puolustusvoimain komentaja.

Vimpelin sotakoulun kurssi päättyi 14. päivä tammikuuta. Vapausota alkoi kaksi viikkoa myöhemmin, kun suomalaiset alkoivat riisua venäläisiä aseista Pohjanmaalla.

Vimpelin sotakoulun työn jatkajaksi perustettiin tammikuun lopulla niin sanottu Vöyrin sotakoulu, josta tuli itsenäisen Suomen ensimmäinen aliupseerikoulu.

TEKSTI: **Jukka Knuuti**

Vimpelin sotakoulun merkki. Vimpelin sotakoulusta kertoo RUK:n lipussa vasemmassa yläkulmassa kirjaimet VK ja alakulmassa vuosiluku 1917.

Kirjallisuutta

Summa ei pettänyt

Summan tarina

Talvisodan ratkaisutaistelun ihmiset ja historia

Jussi Jalonen

367 sivua, SKS 2017

Summan taisteluilla Kannaksella joulukuussa 1939 ja helmikuussa 1940 on suorastaan myyttinen maine. Joulukuussa suomalaiset onnistuivat lyömään vihollisen, mutta helmikuussa neuvos-

toarmeija onnistui ylivoimalla murtautumaan suomalaisten puolustuslinjan läpi ja talvisota oli ratkaistu. Summa ei pettänyt vaan taisteli loppuun asti.

Jussi Jalosen lähtökohta teokselle on oman isoisan kaatuminen Summan taisteluissa. Jalonen käsittelee Summan tapahtumia monesta eri näkökulmasta. Ne poikkesivat suuresti talonpoikien korpisotana käymästä talvisodasta. Summan taisteluissa on nähtävissä talvisodan henkeä sen parhaimmassa merkityksessä. Summan joukot muodostettiin länsisuomalaisista joukoista. Talonpoikien lisäksi huomattava osa joukoista muodostui Länsi-Suomen tehdastyöläisistä eli entisistä punaisista ja heidän jälkeläisistään.

Summa oli taistelijoilleen yhteinen kokemus. Tämä osaltaan selittää siihen liitetyt myytit. Sodan jälkeen "Summan sankareita" löytyi joka kapakasta. Kirjallisuudessa Summa, sen taistelut ja ihmiset nousivat esille heti sodan jälkeen mukana olleiden kertomuksissa.

Kirjailijoista voisi mainita esimerkkinä mm. K.A. Järventauksen, Kaarlo Erhon ja Wolf H. Halstin.

Jalonen nostaa esille yksittäiset sankariteot, mitenkään erityisemmin korostamatta niitä. Vastapainoksi Jalonen kertoo myös hermojen pettämisistä ja muista epäonnistumisista joka portaassa, aina rivimiehestä komentajiin saakka. Summan taisteluihin osallistui useita tulevia Mannerheim-ristin ritareita, esimerkiksi K-A. Heiskasen, Auno Kuirin, Viljo Laakson, Wolf H. Halstin ja Einar Schadewitzin. Jatkosodan ansioista antoi monesti aavistuksen tulevan ritarin toiminta talvisodan Summassa.

Jalosen teos on tapahtumia monelta eri tasolta seuraava "teemukeskisarjamaiseen" kuvaukseen pyrkivä, mutta kielenkäytöltään vähemmän räväkkä kuvaus talvisodan ratkaisutaistelusta ja tapahtumista, jotka johtivat siihen.

Pasi Pulju

Karjalohjalta lähti yhdeksän jääkäriksi mutta viidestä tuli kalterijääkäreitä

Karjalohjalta lähti jääkäri liikkeen syksyllä 1915 suuren värväyksen yhteydessä yhdeksän nuorta miestä kohti Saksaa. Neljä heistä pääsi jääkärikoulutukseen, mutta viidestä tuli kalterijääkäreitä. Kansakoulun käyneet pojat pärjäisivät sotilaina hyvin. Kaikki osallistuivat vapaussotaan ja muihinkin sotiin. He ylenivät, väepe- liksi, luutnantiksi, kapteeni ja eversti- luutnantiksi, Yksi kaatui huhtikuussa 1918 Raudussa, toinen heimoso- taretkellä 1922 Vienassa ja kolmas Talvisodassa Vuosalmella. Vain yksi vältti sankarikuoleman.

Karjalohja oli vuonna 1915 pieni kunta, jonka noin kaksi tuhatta asu- kasta saivat toimeentulonsa pääosin maa- ja metsätaloudesta. Kunnas- sa toimi ainoastaan kansakoulu.

Vuosisadan alussa oppikouluun oli lähdeittä Helsinkiin, sillä Lohjan yhteiskoulu aloitti toimintansa vasta vuonna 1914. Oppikouluun lähti vain harva. On ymmärrettävää, että jääkäreiksi lähtevät olivat käyneet ainoastaan kansakoulua, eikä heillä ollut ruotsin tai muun vieraan kielen taitoa.

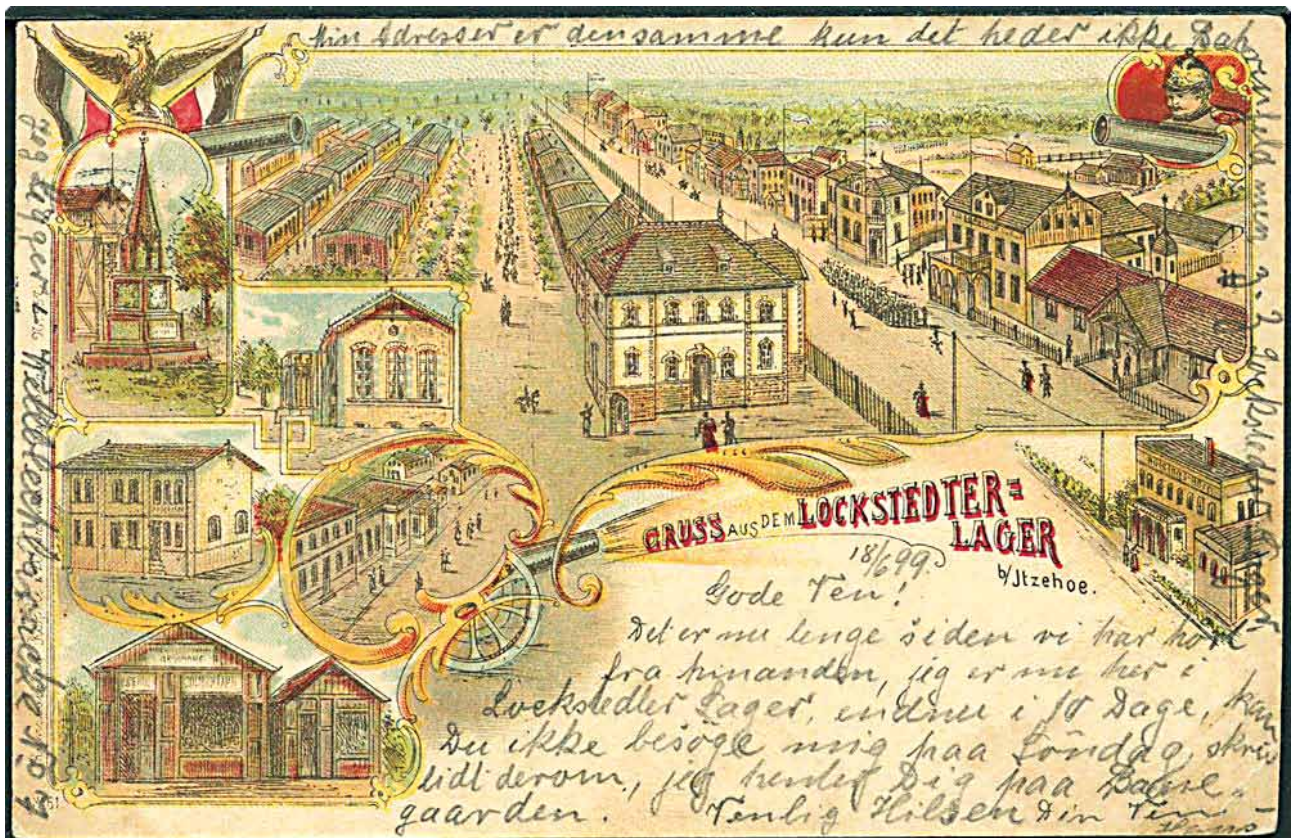
Karjalohjalaisten nuorukaisten lähtö Saksaan oli osa vuoden 1915 suurta värväystä. Ne neljä karjaloh- jalaista nuorukaista, jotka lähteneis- tä Saksaan pääsivät, olivat iältään 17–21 -vuotiaita. Nämä nuorukaiset olivat naapurikylien poikia ja tunsivat toisensa.

Matkaan lähdettiin ilmeisesti mar- raskuun puolivälissä vuonna 1915. Ensin matkustettiin Helsinkiin, sieltä

junalla Kemiin, josta miehet hiihtivät tai kävelivät jäitse Haaparantaan. Näin he kiersivät Tornioon sijoitetut venäläiset sotilaat ja santarmit. Nuorukaisista nuorin, enoni Vilho Lin- den, kirjattiin saapuneeksi JP 27:ään 27.11.1915, muut kolme 2.12.1915. Kaikki sijoitettiin pataljoonan ensim- mäiseen komppaniaan.

Viisi päätyi Saksan sijasta Spalernaajaan

Toinen erä, kaikkiaan viisi miestä, lähti junalla Helsingistä tammikuun 1916 alkupuolella tavoitteenaan Ke- mi. He joutuivat kuitenkin palaamaan takaisin, koska venäläiset santarmit olivat saaneet selville Kemissä ja Tor- niossa toimivat etapit ja vanginneet näiden keskeisiä toimijoita. Näin

Lockstedtiin ja jääkärikoulutukseen pääsi karjalohjalaisista vain neljä.

Kemin kautta ei enää voinut yrittää Ruotsiin. Kun nämä miehet helmikuussa uudelleen yrittivät Seinäjoen ja Lapuan kautta rannikolle ja sieltä edelleen Ruotsiin, venäläiset santarit vangitsivat heidät. Heidät, samoin kuin heidän värvääjänsä V.F. Lindén, oli kavallettu. Näin he kaikki päätyivät Pietarissa toimivaan Špalernajan tutkintavankilaan.

Myöhemmin kaikkia niitä, jotka venäläiset olivat jääkäri liikkeen toimintaa estääkseen vanginneet, alettiin kutsua kalterijääkäreiksi. Kaikkia näitä, sekä jo Saksassa olevia, Venäjän hallinto käsitteli maanpettureina. Rangaistus tästä saattoi olla kuolemantuomio. Karjalohjalaisia kalterijääkäreitä olivat: Viktor Anian Dahlstedt, Väinö Felix Lindén, Fredrik Jalmary Luoto, Väinö Felix Lönnkvist ja Einar Edvard Puisto (Ahlfors).

Venäjällä maaliskuussa 1917 puhjennut vallankumous koitui näiden vangittujen pelastukseksi. Tutkintovankila vallattiin ja kaikki vangit vapautettiin.

Jääkärikoulutuksen aikana nähtiin nälkää

Saksaan päässeiden miesten jääkäri-kausi sujui 'normaalisti' Lockstedt'in koulutuskeskuksessa lähellä Hampuria. Alokkaista muotoutui toimintakykyinen pataljoona, jossa oli pieni tykistöyksikkö. Niinpä kesällä 1916 katsottiin pataljoonan olevan valmis rintamapalvelukseen, ja se lähetettiin Saksan itärintamalle Kuurinmaalle.

Tavallisen rivimiehen, varsinkin vielä kasvavien nuorukaisten, joille ei lähetetty rahaa Suomesta, oli vaikea saada riittävästi ruokaa. Enoni onnistui ratkaisemaan tämän pulman, kun hän voitti korttipelissä melkoisesti rahaa. Hän talletti rahat komppanian vääpelille säilytettäväksi ja käytti niitä lisärauan ostamiseen kauppiailta.

Tuohon aikaan Latviassa leipä punnittiin ja siitä maksettiin painon mukaan. Tämä johti siihen, että leivässä oli myös hiekkaa, minkä huomasi syödessä.

Rintamapalveluksen vaikein vaihe koitti tammikuussa 1917, kun venä-

Špalernajan synkät murit Pietarissa tuli viiden nuorukaisen kohtaloksi.

läiset olivat murtaneet paikallisesti saksalaisten puolustuksen ja taisteluja käytiin parinkymmenen asteen pakkasessa.

Kaikki osallistuivat vapaussotaan

Jääkärit vanhoivat sotilasvalan Suomen hallitukselle ennen paluutaan Suomeen. Samalla he saivat suomalaiset sotilasarvot ja Kuninkaallinen Preussin Jääkäripataljoona 27 lakkautettiin. Paluunsa jälkeen helmikuussa 1918 jääkärit sijoitettiin Suomen armeijassa koulutus- ja johtamistehäviin eri puolille maamme. Tästä alkaa näiden nuorten sotilaiden raskas ja mielenkiintoinen toiminta Suomen puolustusvoimissa sekä Viron vapaussodassa ja niin sanotuissa heimosodissa.

Henrik Hesekiel Hirvinen oli kotoisin Pellonkylästä, osallistui varavääpelinä 4. Jääkäriyrykmentin 8. Pataljoonan joukoissa vapaussotaan. Hän haavoittui kuolettavasti Karjalan kannaksella Raudun raskaissa taisteluissa huhtikuussa 1918. Tähän taisteluun osallistui runsaasti myös venäläisiä sotilaita, jotka pyrkivät Viipurin alueelta Pietariin. Hirvinen

haudattiin Sakkolan hautausmaalle, nykyisen Venäjän alueelle.

Kaarlo Einar Karell osallistui vääpelinä 2. Jääkäriyrykmentin 4. Pataljoonan joukoissa Vapaussotaan. Hän haavoittui lievästi Tampereen valtauksessa Kalevankankaan taistelussa huhtikuun alussa 1918. Tämän jälkeen hän osallistui 5. Jääkäriyrykmentin 14. Pataljoonan joukoissa Karjalan kannaksen taisteluihin.

Vapaussodan jälkeen Karell osallistui Viron vapaussotaan.. Suomalaisen ja Viron valtion välillä tehdyn sopimuksen mukaan vapaaehtoisille maksettiin palkkaa ja päällystölle myönnettiin ylennys. Näin Karell soti Virossa luutnanttina. Karjalohjan suojeluskunnan paikallispäällikkönä Karell toimi 15.2. – 15.4.1919.

Vuonna 1918 Repola ja vuonna 1919 Porajärvi päättivät liittyä Suomeen. Vuonna 1920 Vienen-Karjalan asukkaat perustivat Itä-Karjalan Uhtualla Vienen Karjalan väliaikaisen toimikunnan, jonka tavoitteena oli irrottaa alue Venäjästä. Neuvosto-Venäjän hallitus ei tähän suostunut ja lähetti sotilaita kukistamaan perustetun Vienen Karjalan väliaikaisen hallituksen.

Heimosotiin Viroon ja Viaan

Tarton rauhansopimuksen mukaisesti suomalaiset poistuivat alueelta vuoden 1921 alussa. Karjalaiset nousivat vuoden 1921 kesällä kapinaan, joita tukemaan lähti suomalaisia vapaaehtoisia. Karell liittyi näihin vapaaehtoisiiin ja osallistui taisteluihin Repola-Porajärven alueella. Näissä taisteluissa hän joutui Kiimasjärven eteläpuolella punaupseeri Antikaisen johtaman, pääasiassa suomalaisista punakaartilaisista muodostetun hiihtojoukon vangiksi. Hänet tapettiin todennäköisimmin 20.1.1922. Hänen hautapaikkansa Vienassa on tuntematon.

Akseli Aleksanteri Valtimo (Puls), kotoisin Särkijärven kylästä, osallistui vapaussotaan 4. Jääkärirykmentin 9. Pataljoonan joukkueenjohtajana. Hän osallistui Karjalassa taisteluihin ja Viipurin valtaukseseen. Tämän jälkeen hän palveli jonkin aikaa Suomen puolustusvoimissa, mutta siirtyi sitten maanviljelijäksi Karjalan kannakselle. Myöhemmin Valtimo toimi Kanneljärven suojeluskuntapiirin paikallispäällikkönä. Talvisodan alettua hän palveli jälleen Suomen armeijassa Karjalan kannaksella ja kaatui 11.3.1940 kapteenina ja JR

23:n I pataljoonan väliaikaisena komentajana Vuosalmella. Valtimo on haudattu Jurvan sankarihautaan.

Vilho Lindén, kotoisin Kuusian kylästä, osallistui vapaussotaan vänrikkinä ja joukkueenjohtajana 2. Jääkärirykmentin konekiväärikomppanian päällikkönä. Hän osallistui Tampereen ja Karjalan kannaksen taisteluihin. Vapaussodan jälkeen hän palveli Viipurin rykmentissä ja oli vuosina 1919 -1920 Repolassa sijanneiden Omelian ja Muujärven vartiokomennuskuntien päällikkönä. Nämä muodostettiin Viipurin rykmentin toimesta sen jälkeen, kun Repola ja Porajärvi olivat päättäneet liittyä Suomeen. Lindén osallistui Talvisotaan Karjalan kannaksella majurina ja pataljoonan komentajana ja jatkosotaan everstiluutnanttina Uhtuan suunnalla. Hän osallistui kaikkiaan neljään sotaan. Jatkosodan jälkeen hän jäi eläkkeelle. Ainoana Karjalohjan jääkäreistä hän koki luonnollisen kuoleman. Hän menehtyi Tilkan sotilassairaalassa 10.1.1970.

”Henkilökohtaisesti rohkea”

Pienestä Karjalohjan kunnasta pyrki väkilukuun suhteutettuna paljon nuorukaisia jääkärikoulutukseen,

kaikkiaan ainakin yhdeksän. Ilmeisesti heitä kaikkia kiinnosti pääsy Saksaan ja ulkomaille, pois niukasti mahdollisuuksia tarjonneesta kotikunnasta. Heitä kiinnostivat Suomen itsenäistyminen ja mahdollinen sotilaan ammatti. Vain neljä heistä pääsi perille jääkärikoulutukseen. Syynä oli se, että vuoden 1916 alussa santarmihallitus oli päässyt kohtalaisen hyvin selville värväystoiminnasta, osaksi suomalaisten ilmiantajien ja kavaltajien avustamana.

Jääkärikoulutuksen saaneista tuli sotilaita myös siinä mielessä, että osa heistä osallistui Vapaussodan jälkeen sotatoimiin maamme rajojen ulkopuolella jääkärimarssin ensimmäisen sanoituksen mukaisesti ‘... Viro, Aunus, Karjalan kaunis maa...’. Rohkeutta ei näiltä jääkäreiltä puuttunut, sillä kolme heistä kaatui taistelussa, ja ainoan luonnollisen kuoleman kokeneen Vilho Lindénin esimiesarvosittelussa Talvisodan taistelujen jälkeen todettiin: henkilökohtaisesti rohkea.

TEKSTI: **Risto Kuittinen**

Kirje toimitukselle

Tiedätkö jotain Bror Kraemeristä?

Jukka Kyösti on kiinnostunut tiedoista, jotka koskevat eversti Bror Kraemeria. Hän oli Jatkosodassa VI Armeijakunnan tykistökomentaja. Lisäksi hän oli mm. Suomen olympiaedustaja korkeushypyssä Pariisi 1924 kisoissa. Kaikki dokumentit, valokuvat etc. kiinnostavat. Yhteyttä voit ottaa osoitteeseen jukkakyosti1@gmail.com

Kolumni • Jukka Knuuti

Syyria soti Sturmeilla

Israelin arabinaapureidensa 1967 käymän Kuuden päivän sodan kuvissa on totuttu näkemään kirjava valikoima toisen maailmansodan aikaisia panssareita. Egyptin soti pääasiassa tutuilla T-34/85 vaunuilla ja oli siellä joukossa IS-3-rumiluksiakin. Israel luotti jenkkiin Shermaneihin, brittien Centurioihin sekä moderneihin, keveisiin ranskalaisiin AMX-13 –vaunuihin.

Mutta sodassa käytettiin myös saksalaista toisen maailmansodan aikaista kalustoa, joka ei kuitenkaan päässyt sodan uutiskuviin. Siksi piti oikein hie-raista silmiä, kun ruotsalaisen Militärhistorian numeron 2/2017 aukeamalla oli kuva Golanin kukkulamaastossa, Israelin ja Syyrian rajalla ruostuvasta Pz nelosen raadosta. Ja kun aukeamaa tarkemmin katseli, niin löytyi myös kuva heinikossa happanevasta Sturm-in romusta.

Nyt piti ruveta etsimään lisää faktoja ja täydentämään yleissivistystä tuon sotaisen kulmakunnan panssarivoimien historiasta. Syyria oli tappiollisessa sodassa vastasyntyntä Israelin valtiota vastaan 1948 havainnut tarvitsevana myös panssarikalustoa. Tyhjätaskuisen maan sotaväki kääntyi lakki kourassa entisen siirtomaaheransa Ranskan puoleen. Ei sodasta toipuvan Ranskakaan tilanne hyvä ollut, mutta se heittäytyi anteliaaksi ja antoi sitä, mikä parhaiten jouti. Ja se oli kirjava kokoelma entistä saksalaista sotasaaliskalustoa. Näin syyrialaisien arsenaaliin tuli 40 kappaletta Pz IV tankkia, joista useimmat olivat tyyppiä H ja J. Ranskasta tuli lisäksi

yhdeksän kappaletta StuG IIIF/G:a, eli meikäläisittäin Sturmia. Vielä löytyi kuusi kappaletta Pz-nelosen alustalle rakennettua Jagdpanzer IV-vaunua, jossa oli 75mm L/48 tykki, sekä viisi Hummel-telatykkiä. Siinä oli niin ikään Pz-nelosen alustalle asennettu 150 mm:n kanuuna.

Syyrialaiset jatkoivat saksalaisaluston keräämistä ja osuivat 1955 Tshekkoslovakiassa varikkoon, mistä saatiin peräti 45 Pz-nelosta ja yhdeksän Sturmia. Ja yksi Sturm löytyi Romaniastakin. Ja vielä 1965 saatiin Espanjasta ostettua 17 Pz-nelosta ja kuusi Sturmia. Tarina ei kerro, olisiko Syyria kääntynyt Suomen puoleen, sillä vielä keväällä 1965 Parolannummella mustalaattaiset ajelivat Sturmeilla. Olisikohan tullut kauppoja.

Näin oli Syyrian panssarivoimilla 102 Pz-nelosta, 28 Sturmia, kuusi Jagdpanzer ja viisi Hummelia. Niiden taisteluarvoa pyrittiin parantamaan asentamalla niihin ilmatorjuntakonekivääri, Pz-nelosiin 12,7 mm:n neuvostoliittolainen ja rynnäkötykkeihin 12,7 millinen italialainen konekivääri.

Syyrian saksalaispanssarit joutuivat tuleen Kuuden päivän sodassa kesäkuussa 1967. Ne olivat helppoja saaliita israelilaisten Centurioiden 105 mm:n tykeille. Kysymys tuskin oli yksin tekniikasta, sillä Israelin panssarivoimat olivat jo tuohon aikaan luo-neet taktiikan, joka oli ylivoimainen naapureihin verrattuna. Ehkä juuri tästä syystä ei tämän sodan Golanilla käydyistä panssaritaisteluista juuri kuvia näe.

Näin itsekkin Golanilla vaununraidon kesällä 1990. Se ei ollut saksalaisen vaunun vaan amerikkalaisen M103 miehistönkuljetuspanssarin romu. Jos vaunussa oli ollut väkeä osuman sattuessa, niin tuskin kukaan oli hengissä selvinnyt. Niin olivat pellit levällään. Golanin suomalais-tarkkailijoista varsin moni oli panssarimies. Paikka oli alan miehelle oikea excursio-alue, missä syyrialaisien vaunujen ruostuvat romut täplittivät maisema muistona vuoden 1976 Yom Kippur-sodasta. Ja juuri sen sodan aselepolinjaa suomalaiset upseerit olivat tarkkailemassa. Looking and cooking, kuten he tehtävänsä kuvailivat.

Eräiden huhujen mukaan meneillään olevassa Syyrian sisällissodassa olisi käytetty Pz IV-panssareita. Ehkä siellä on Golan tapaan nähty vaununraato, mutta tuskin ne ovat taisteluihin osallistuneet.

* * *

Syyrialais-Sturmit oli yksityiskohta Militärhistoria 2/2017:n laajassa jutussa panssarivaunuista vieraan lipun alla. T 34 taitaa on eniten maailmassa valmistettu panssarivaunu. Wikipedian mukaan kokonaistuotanto oli 84 070 kappaletta. Kakkonen olisi Sherman, jonka tuotantoluku on samaisen Wikipedian mukaan 49 234. Sen vuoksi molemmat vaunut ovat päässet lukemattomien sotavoimien käyttöön. Militärhistorian mukaan tätä tilastoa johtaa Sherman johtaa 54 maalla. T 34 on palvellut "vain" 52 maassa. *Julkaistu Suomen sotilas-lehdessä 1/2017*

JP 27 perinneyhdistyksen Kainuun osasto ylläpitää Kainuun jääkärihistoriaa

Kainuun osasto perustettiin 1989. Alkuvaiheessa osasto toimi aktiivisesti, mutta toiminta hiipui vuosien varrella. Viime vuosina toimintaa on viritetty uudelleen.

2016 osasto järjesti koko yhdistyksen valtakunnalliset kesäpäivät Kainuun alueella. Päivät aloitettiin tutustumalla Kainuun prikaatiin. Lyhyen esittelyn jälkeen siirryttiin bussilla Kuhmoon, jossa asiantuntijan johdolla tutustuttiin varsin kattavasti Kuhmon suunnan taisteluihin talvisodassa. Vierailimme myös Kuhmon talvisotamuseossa, jossa pääosa vierasta ei ollut aikaisemmin vieraillut. Sunnuntain ohjelmassa oli tutustuminen Kajaanijoen varressa oleviin muistomerkkeihin ja rakennuksiin. Ohjelma päätettiin Kajaanin rauniolinnan vieressä olevalle upealle Jääkärimuistomerkillle. Muistomerkki on sijoitettu oivalliseen paikkaan, sillä rauniolinnan yli kulkevaa siltaa pitkin reilut 300 jääkärikokelasta suuntasi pohjoiseen.

Jääkärimuistomerkki paljastettiin 17.9.1983, jolloin paljastustilaisuudessa paikalla oli jääkäreistä mm. **Väinö Valve**. Muistomerkissä jalustan päällä on kaksi henkilöfiguuria, joista toinen esittää metsätyömiehen puvussa olevaa etappimiestä ja toinen jääkäriä. Muistomerkki on Vuohenki Säätiön Kajaanin kaupungille luovuttama veistos. Muistomerkissä on teksti ”Jääkäriliike 1915–1918, Itsenäisen Suomen puolesta”. Osasto järjestää vuosittain sepeleenlaskun Jääkärimuistomerkillle Itsenäisyyspäivänä.

Itäinen Etappireitti

Osaston ohjelmaan kuuluu myös erilaisten retkien ja tutustumisten järjestäminen. Viime vuonna toimintasuunnitelmassa oli tutustuminen Kainuun prikaatin antamaan varusmieskoulutukseen ja tutustuminen

Sepeleenlasku Kajaanin jääkärimuistomerkillle Suomen täyttäessä 100 vuotta.

Itäisen etappireitin ja Kainuun etappireittien keskuspaikkaan Hallan talon vaiheisiin, sekä Saarijärven jääkäripirttiin. Hallan matkan oppaana oli osaston oma jäsen, **Hallan Ukon** pojanpojan poika **Otso Heikkinen**. Hänen opastuksellaan Hallan Ukon ja hänen puolisonsa **Lici Heikkisen** elämäntarina ja heidän jääkäriliikkeen hyväksi suorittama uhrautuva työ tuli konkreettisesti tutuksi matkan osallistujille.

Matkalle osallistui myös Vapaussodan Kainuun perinneyhdistyksen jäsenistöä. Kyseisen yhdistyksen kanssa yhteistoiminta on runsasta, samoin kuin muidenkin kainuulaisten maanpuolustusjärjestöjen kanssa.

Viimeisin tapahtuma, johon JP27 perinneyhdistyksen jäsenistöä osallistui runsain mitoin, oli 10.2. Tammisunnuntain sijasta järjestetty Vapaa Suomi-juhla, jossa FT **Teemu Keskisarja** esitelmöi Vapaussotaan johtaneista syistä ja sodan tapahtumista. Esitelmässään Keskisarja toi selkeästi esille jääkäreiden ratkaisevan merkityksen sodan lopputulokselle.

Jääkäriliikkeen historia ja itäinen etappireitti osana sitä ovat täynnä kiehtovia tarinoita ja tapahtumia. Useassa kainuulaisessa etappitalossa tunnetaan edelleen tarkasti kyseiseen taloon liittyvä jääkäriliikkeen historia. Kainuun etappireitit sekä ennen muuta Halla muodostivat merkittävän osan

Itäisen etapin reitistöä ja verkostoa. Viime vuonna julkaistun kirjan "Hallan jääkäreitä – Itäinen etappi 100 vuotta" mukaan Kainuusta lähti jääkäriksi 40 miestä. Kyseisessä kirjassa etappitalot on lueteltu tarkasti. Niiden talojen merkitseminen, joissa ei vielä ole muistolaattaa, on osaston lähivuosien tehtävä.

Yhteistyötä Kainuun prikaatin kanssa

Keskeinen uusi toimintamuoto on yhteistoiminta Kainuun prikaatin Kainuun Jääkäripataljoonan kanssa. Toimintaa on tarkoitus jatkossa kehittää palkitsemalla Kainuun prikaatissa henkilökunnasta ja varusmiehistä koulutettavan valmiuosaston paras varusmiesjohtaja, upseeri tai aliupseeri, joka omalla käytöksellään, esimerkillään ja johtamistoiminnallaan on osoittanut niitä samoja ihanteita ja periaatteita kuin jääkärit sata vuotta sitten uhratessaan elämänsä isänmaalleen.

Yhdistykseen on parin viimeisen vuoden aikana liittynyt muutamia jääkäriperinteestä kiinnostuneita nuorukaisia ja heidän avullaan perinteen siirtämisessä avuksi on otettu nykyaikaiset menetelmät. Facebookissa ja Instagramissa julkaistaan säännöllisesti osastoa koskevia päivityksiä, sekä linkitetään muita jääkäriaiheisia tapahtumia tai artikkeleita. Viime vuoden lopulla seuraajia facebookissa oli 140.

JP27 perinneyhdistyksen Kainuun osaston puheenjohtajina ovat toimineet **Mikko Rahikkala**, **Jouko Ollanketo** ja **Tero Kinnarinen**.

TEKSTI: **Tero Kinnarinen**

Jääkärisaaren retkeläiset odottamassa venekyytiä saareen.

Vuosikokouksen jälkeen yhdistyksen jäsen Kari Närhi piti vuosikokousesitelmän Elmo Kailan elämäntyöstä.

Instagram ja WhatsApp

Jääkärikansliassa on otettu käyttöön Instagram-palvelu, johon lisätään kuvia 100 vuoden takaa sekä nykypäivästä ja WhatsApp-sovelluksen helpottamaan yhteydenottoja kansliaan.

Sotilaskotitoimintaa Suomessa 100 vuotta

Aloite kotien avaamiseen tuli jääkäreiltä

Sotilaskotiliiton puheenjohtaja **Kirsi Patrikainen** piti 25.1. Suojeluskuntatalolla mielenkiintoisen esitelmän sotilaskodin vaiheista Suomessa. Helsinki-Uusimaa osaston vuosikokouksen jälkeen olleessa tilaisuudessa esitelmää oli kuulemassa parikymmentä henkilöä.

Ajatus perustaa sotilaille lepo- ja ajanviettotiloja oli syntynyt Saksassa 1800-luvun loppupuolella. Lockstedter Lagerissa sotilaskoti (Sodatenheim) oli avattu v. 1912, ja se tarjosi puitteensa myös koulutuksessa olleille jääkäreille. Siten jääkärit takaisin Suomeen palatessaan toivat myös sotilaskotiaatteen mukanaan.

Helsingin NMKY ryhtyi keväällä 1918 ylläpitämään saksalaisten pyynnöstä kaupungilla sijainneissa tiloissaan sotilaskotitoimintaa alku-

vaiheessa saksalaisille ja 7.5.1918 myös suomalaisille sotilaille. (Pentti Airio, Sotilaskotityötä 100-vuotta, kirja julkaistaan 7.5.2018).

Sotilaskotisaret olivat rintamalla palvelemissa

Sotien aikana Suomessa toimi noin 3000 sotilaskotisarta. Kuten esityksen pitäjä totesi, usein jää tunnistamatta sotilaskotisarten rohkeus hyvinkin lähellä eturintamaa toimiessaan. Näitä yhäkin elossa olevia sisaria ei juhlapuheissa juuri muisteta kiittää.

Sisarten asu muistuttaa muutoin lottien harmaata pukua, mutta yksi pieni seikka erottaa nämä toisistaan – tasku. Toisin kuin lotilla, sotilaskotisarisilla oli vain yksi rintatasku – sydämen puolella.

Maamme vanhin maanpuolustusjärjestö

Sotien jälkeen sotilaskodit vältyivät valvontakomission lakkauttamisen. Siten se onkin maamme vanhin yhtäjaksoisesti toimiva maanpuolustusjärjestö. Tänä päivänä sotilaskotijärjestön ylin toimielin on sotilaskotiliitto, jonka jäsenenä on 37 sotilaskotiyhdistystä, joihin kuuluu noin 4900 jäsentä.

Sotilaskoteja on varuskuntien lakkauttamisesta johtuen vain 31. Yhdistykset voivat olla aktiivisia, vaikka sotilaskotia ei alueella enää olisi. Esimerkiksi Oulun yhdistys harrastaa vierailuja Lapin mittakaavassa lähiseudulle Rovaniemelle.

Kalusto ja palvelualltius keskeisessä roolissa

Sotilaskotien lisäksi maassamme on tätä nykyä 10 leirikotia, jotka ovat suoraan liiton hallinnoimia. Rovajärvellä ollaan käytetty lisäksi konttikotia. Kuulimme huvittavan tapauksen siitä, kun sähkögeneraattori ei tuottanut riittävästi sähköä kontin sähköjärjestelmää varten talvella. Sisaret huomasivat, että vain joko kassakone tai lämmitys voidaan pitää päällä. He päättivät kassakoneen olevan näistä se tärkeämpi.

Pekka Sillanpää palkitsee Kirsi Patrikaisen jääkärimukilla. Kuva Jukka Knuuti

Muita erikoisuuksia toiminnassa ovat Oulun konttileipomo ja Helsingin laivakanttiini. Kalusto on liikkuvassa sotilaskotitoiminnassa keskeistä. Käytössä olevat 25 myyntiautoa ovat suuri kustannusrasitus erikoissisustuksensa johdosta. Puolustusvoimat tarjoaa autoille kuljettajat, mutta toisinaan olisi eduksi se, että myös sisaret kykenisivät näitä suuria autoja ajamaan.

Sähkön tarve kriittisintä varusmiehille

Viime vuonna sotilaskodissa arvioitiin käyneen 24 500 varusmiestä ja 18 000 reserviläistä. Tätä nykyä suosiossa ovat erityisesti energiajuomat ja karkit. Myös sähkön saatavuus on keskeistä älylaitteiden lataamistarpeen vuoksi. Kun varusmiehet palaavat harjoituksesta, ovat sotilaskodin pistorasiat nopeasti varattu. Partikainen kertoi erään varusmiehen olleen irrottamassa jo pakastimenkin töpseliä sähköntarpeessaan.

Vuonna 2016 sotilaskotien ylläpitämiseen tarvittiin 160 000 tuntia vapaaehtoistyötä. Vain hyvin pieni osa, 190 henkilöä, työntekijöistä saa palkkaa. Sen ansiosta kahvi on voitu pitää 0,70 € hintaisena jo pitkän aikaa.

Vuonna 2014 sotilaskodeissamme leivottiin 1 582 956 munkkia. Lie-neekö siinä myös syy varusmiesten cooperin tuloksen heikentymiseen?

Sotilaskotijärjestöt osana poikkeusoloja

Puolustusvoimien kumppanina sotilaskotijärjestöillä on myös poikkeusolosuunnitelmat ja kanttiinijoukkueiden harjoitukset.

Sisaret pelaavat yhdessä Stadin Sisien kanssa omaa tilannettaan. Tyypillisiä skenaarioita on kahvin tuonnin loppuminen Suomesta, Vekarajärven sotilaskodin räjähtäminen ja sotilaskotiautojen eksyminen reiteillään.

TEKSTI: **Pekka Sillanpää**

Sotilaskoti etulinjoilla Myllyniemen lähetyvillä 1942, SA-Kuva

Sotilaskodin neitosia Pukalusjärvi 1941, SA-kuva

Merikarvian Revelin saareen uusi jääkärimuistomerkki

Pohjois-Satakunnan rannikolla sijaitsevalla Merikarvian kunnalla ja sen saaristolla on merkittävä asema jääkärihistoriassa. Merikarvian edustalle saapui runsas 100 vuotta sitten saksalainen aselaiva Equity, joka toi mukanaan Saksasta 22 jääkäriä ja merkittävän aselastin Suomen vapautusarmeijalle. Laiva ankkuroi Revelin saaren edustalle 8. joulukuuta 1917. Viime vuonna, samana päivänä Revelinluodolla paljastettiin tapahtumasta kertova muistomerkki. Tämä on jo toinen jääkäriaiheinen muistomerkki Merikarvialla. Vuonna 1994 Merikarvian keskustassa paljastettiin aselaiva Equityn muistomerkki.

– Merikarvian Revelin saari sijaitsee Selkämeren kansallispuiston välittömässä läheisyydessä. Tämän vuoksi on hyvin todennäköistä, että alueelle suuntautuu tulevina vuosina turismia ja huviveneilyä. Siitä syystä Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistyksen Satakunnan osasto halusi hankkia luodolle muistomerkin, sanoo ta-

pahtumaa järjestellyt **Alpo Vehanen**. Hän on toiminut myös Satakunnan osaston puheenjohtajana.

Reveliin paljastettu jääkärimuistomerkki on valmistettu teräksestä, ja se kiinnitettiin saaren maaperään viime vuoden marraskuussa. Muistomerkin on suunnitellut Satakunnan osaston nykyinen puheenjohtaja, arkkitehti **Martin Wolff**. Svenska Kulturfonden i Björneborg rahoitti pääosin hankkeen kustannukset.

Muistolaatan tarkoitus on valottaa tätä historiamme kannalta merkittävää tapahtumaa. Samalla se opastaa kävijöitä Merikarvian keskustan muistopatsaan luo.

– Revelinluodon muistomerkkiin asennetaan tulevaisuudessa niin sanottu QR-koodi, josta selviää tapahtuman taustoja ja historiaa, Vehanen sanoo.

Jääkäreiden lisäksi Equityn lastina oli 400 tonnia aseita ja patruunoita. 21 jääkäriä ohella maihin saatiin vain 2 konekivääriä, 20 kivääriä, noin 100

pistoolia ja 20 000 patruunaa. Tässä tapahtumassa oli keskeisessä roolissa merikarvialainen kalastaja **Mauri Rantanen**. Hän huomasi Equityn valot mereltä ja vastasi niihin. Hän organisoivat veneliikenteen laivan ja Revelin välillä. Rantanen myös majoitti jääkärit pieneen tupaansa kolmeksi päiväksi.

Merikarvialle sijoittuneita jääkäri-aiheita muisteltiin muistolaatan paljastustilaisuuden jälkeen olleessa seminaarissa, johon osallistui noin 80 jääkäriperinteen vaalijaa.

TEKSTI: **Mikko Peltola**

Aselaiva Equityn varsinainen muistomerkki on Merikarvian keskustassa sotaveteraanien Korsutuvan vieressä.

Reveliin paljastettu jääkärimuistomerkki on valmistettu teräksestä. Muistomerkin on suunnitellut Satakunnan osaston puheenjohtaja, arkkitehti Martin Wolff.

Jääkärimerkkejä hautakiviin Keski-Suomessa

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ry:n Keski-Suomen osasto on kiinnittänyt kaikkiaan viisi jääkärihautamerkkiä maakuntaan haudattujen jääkärien hautakiviin.

Osasto järjesti loppusyksyllä hautamerkkien julkistamistilaisuudet Keuruulla, Säynätsalossa ja Laukaassa. Jo aiemmin, Keski-Suomen maanpuolustusjuhlan yhteydessä elokuussa järjestettiin Karstulassa vapaussodassa kaatuneiden jääkäriluutnantti **Yrjö Vesamaan** ja jääkäriaravääpeli **Albanus Korhosen** yhteisen hautamerkin paljastustilaisuus.

Keuruulla julkistettiin 29.10. jääkäri **Kalle Sutisen** hautamuistomerkki, johon on kiinnitetty jääkärimerkki. Sutinen oli ainoa maakuntaan haudattu jääkäri, jonka haudalla ei ollut hautakiveä. Keuruulla juhlittiin samalla Pihlajavedellä syntyneen Jääkärimarssin sanoittajan, jääkärieversti **Heikki Nurmion** syntymän 130-vuotisjuhlaa. Hänen muistolaattansa on hänen syntymäkotinsa, Pihlajaveden vanhan pappilan seinässä.

Säynätsalossa laskettiin 12.11. seppele jääkäriaravääpeli **Tuomas Hanikan** haudalle. Jääkärimerkki oli kiinnitetty hautakiveen jo heinäkuussa. Laukaassa laskettiin 19.11. seppele Vapaussodan sankarimuistomerkillä, johon oli kiinnitetty jääkärihautamerkki **Hannes Riipiselle**. Lisäksi kiveen kaiverrettiin hänen sotilasarvonsa, jääkäriaravääpeli.

Nämä kolme tilaisuutta järjestettiin yhteistyössä paikallisen seurakunnan kanssa jumalanpalveluksen jälkeen.

Martti Porvali piti tilaisuuksissa esitelmän jääkärihistoriasta ja kertoi jääkärimerkin hautakiveensä saaneen jääkäriin tarinan.

Jo heinäkuussa kiinnitettiin merkit jyvaskyläläisten jääkäriaraväepelien **Kalle Sandbergin** ja **Matias Hellisen** hautakiviin. Osaston tavoitteena on järjestää näiden hautamerkkien julkistamistilaisuudet vuoden 1918 aikana.

Kaikkiaan Keski-Suomesta lähti jääkärikoulutukseen 84 nuorta miestä. Heistä syntyperäisiä keskisuomalaisia oli 59. Maakuntaan on haudattu 44 jääkäriä, joista 11 kaatui vapaussodassa.

TEKSTI: **Matti Hyvärinen**

Jääkäri Kalle Sutisen hautamuistomerkki Keuruulla. Kuva: Juha Hyvärinen

Erkki Mäntylä laskee seppeleen Vapaussodan muistomerkillä Laukaassa. Kuva: Matti Hyvärinen

Kesäpäivät

Lauantaina 11. elokuuta Imatralla

Alustava ohjelma

Saapuminen Kaakkois-Suomen Rajavartiostoon. Tulokahvit Sotilaskodissa alkaen klo 10.00

Osasto Kuhlmeyn osuus Tali Ihantalan ratkaisutaisteluissa keväällä 1944

Marsalkka Mannerheimin 75v syntymäpäivät Imatralla 1942

Käynti valtakunnan rajalla

Lounasbuffet Valtionhotellissa

Johtuen pitkistä siirtymämatkoista käytämme tilausbussia.

Teemme majoituskiintiötilauksen Valtionhotelliin.

Sunnuntaina mahdollisuus tutustua puheenjohtaja Ignatius´en ”Tammenlehvä kotimuseoon”

Tarkempia tietoja seuraavassa Parolessa

Tervetuloa Imatralle!

Järjestää Etelä-Karjalan osasto

Jääkärit ja taiteet

Teemapäivä Kauhavan Korttesjärven liikuntatalolla
sunnuntaina 22.4. klo 13.00–16.00

Ohjelmassa mm.

FM Maaria Koivula-Talkkari: ”Artturi Leinosen poliittiset runot”

Taidehistorioitsija Anne-Maj Salin: ”Jääkäritaitelija Lauri Leppänen”

Sihvot ja kulttuuri

Lisätietoja Jääkärimuseosta suomen.jaakarimuseo@kauhava.fi

”En nypa salt” – Hiukan lisää talvisodan rauhan syistä

Veljeni Martti samoin kuin minä jouddumme toteamaan, että otsikon ”Toimitus vastaa” (Parole 4/2017) alla, selitetään talvisodan rauhan syitä vain yleisesti tunnetuilla argumenteilla eikä konkretisoida ”en nypa salt”-vähättelyä koskien Göring / Kivimäki tapaamista 22.2.1940.

En tunne mitään kirjettä, jolla Kivimäki olisi muka paljastanut Göringin vihjeen Barbarossasta. Sen tiedämme, että presidentti Kallio, pääministeri Ryti ja ulkoministeri Tanner saivat tiedon suullisesti Kivimäen palattua Berliinin matkaltaan – ja se tieto osaltaan lie-nee lopulta ollut ratkaisevin syy talvisodan vaikeaan rauhaan. Tietääkseni ei myöskään ole voitu osoittaa, että Mannerheim olisi asiasta informoitu. Kenraaliluutnantti Tuompon *Päiväkirjani Päämajasta* todistaa saman. Kivimäki itse kertoi minulle, että Paasikivelle ei missään tapauksessa uskallettu kertoa asiasta.

Salaisimpien tietojen paljastaminen sodan aikana ja sen jälkeisissä epävaikaissa oloissa ei käynyt päinsä. Sain 60-luvun alussa tehtäväkseni toimittaa isäni 40-luvulla kirjoittamat muistelmat prof. Kivimäelle, jonka arkistot olivat tuhoutuneet Berliinin pommituksissa. Kivimäki varoitti muuttamasta mitään isäni muistiin merkitsemää tähdentäen ”kahden henkilön yhtäpitävän todistuksen pätevyyttä”. Aitoihin papereihin on tutustunut lähihistoriamme eturivin tutkija, WSOY:n, avustajakseni nimeämä, valtiotieteen lisensiaatti Lauri Haataja. Kivimäki omissa muistelmissaan (1965) vaikei Barbarossasta, ymmärtääkseni kun tiesi asian joskus myöhemmin tulevan julki. Siihen sitten kului turvallisesti yli 51 vuotta – N-liiton hajoamiseen (1991); – isäni muistelmat *Voitto tai Kuolema* saatiin julkaistuksi 1996 eli 56 vuotta Kivimäki/Göring tapaamisesta.

”Göringin lauseen ajoitusta ja tarkkaa muotoa” saa tietysti vapaasti ihmetellä; tosiasiat ja totuus eivät siitä miksikään

muutu; Nordström ja Kivimäki olivat tässä aloitteellisia – ei maan hallitus. ”En nypa salt” vähättelyä vastaan puhuu mm. muutaman korkea-arvoisen upseerin ilmaisema päinvastainen kanta; ’sellaista miestä [kuin N] ei maassamme ole ollut – eikä tule’.

Mitä tulee yleensä sotiemme jälkeisten suomettuneiden tutkijoiden selityksiin – lainatakseni syyrialaiskreikkalaista Lukianosta (n.120-n.180 jKr.) *Miten historiaa on kirjoitettava; ’olisi hulluutta odottaa, että tekijät muuttaisivat tai kirjoittaisivat uudelleen mitään teoksistaan, jotka jo kerran on vahvistettu oikeiksi ja tavallaan talletettu kuninkaan palatsiin’.*

Tai kuten v. Clausewitz, Sodankäynnistä: *”Kun pyritään selvittämään seuraus-tiloja niiden syiden perusteella, tähän liittyy usein ulkonainen, voittamaton vaikeus, se nimittäin, ettei todellisia syitä lainkaan tunneta”.* Ja edelleen v. Clausewitz: *”Todellisia kelvottomia tuloksia syntyy vasta siinä tapauksessa, että tunnettujen asioiden uskotellaan riittävän seurausten selitykseksi”.*

”Talvisodan rauhan syy ei ratkennut väittelyssä” Helsingin Yliopistolla (HS 28.11.2003)

Olisiko siis ”en nypa salt”-vähättelyä tulkittava pettymyksen – närkästyksen ilmentymäksi kun lähihistoriaa olisi-kin totuuden nimissä tarkistettava ja oikaistava.

Kivimäki/ Nordström/Haataja-todisteiden lisäksi muistettakoon vielä Rytin lyhyt toteamus 3.3.1940: *”Saksalaiset ovat myyneet Suomen”.* Merkittävää on, että Göring puhui **liittolaisensa**, Moskovan ehdottomalla suulla **painostaessaan** Suomea rauhaan nimenomaan **samana päivänä (22.2.1940)** kun Molotov jätti rauhanehdot Ruotsin Moskovan lähettiläälle toimitettavaksi edelleen Suomelle. Göring myös etukäteen tiesi Suomelle vaikeimman, epäoikeudenmukaisimman rauhanehdon: Sortavalan ja Viipurin luovuttaminen; – paljasti sitten Kivimäelle Saksan ikioman (tulevan) **Barbarossahyökkäyksen** ehkä perusteluna, lohdutukseksi tai anteeksipyyntöksi Saksan

aikaisemmasta piittaamattomuudesta Suomen kohtalosta; syynä **Saksa-Neuvostoliiton salainen etupiirijako** 23.8.39 (Ryтин havainto).

Vielä välirauhan aikana itse Hitler, vakuuttaessaan Molotoville Berliinissä 13.11.1940 Saksan noudattaneen etupiirijakoa Suomen suhteen, huomautti Molotoville: *”Saksa on sodan aikana estänyt asekuljetuksia Suomeen”* – sen koommin mainitsematta esim. **puolueettoman** Suomen kauppalaivojen upotukset jo 22.9.1939 lähtien (**ennen** talvisotaa) sekä laivojen takavarikot (talvisodan rauhan 13.3.1940 **jälkeen**) Saksan miehittäessä Norjan 9.4.-10.6.1940.

Rauhanteossa N-liitto palautti Pet-samon; – näyttäisi muuten kuuluneen Saksan etupiiriin.

”o 30-luvulta isämme ennusti maailmansotaa ja Saksan häviötä. Talvisodan raskas rauha ei koskaan merkinnyt hänelle revanssia vaan miesten säästämistä; ja mahdollisuutta Suomelle valmistautua (varustaa armeija) vielä vaativimpiin koetuksiin maailmansodassa itsenäisyytemme säilyttämiseksi.”

Raimo-Ragnar Nordström

JK

Esimerkkinä [Molotov-Ribbentrop] salaisen etupiirijaon merkityksestä ja Saksan suhtautumisesta Suomeen sekä talvisotaan mainittakoon tuore kirja *Varjo Suomen Yllä; Stalinin salaiset kansiot* (Vihavainen, Manninen, Rentola, Zuravljov) Docendo 2017 s.194, josta käy ilmi että: *Saksan ja Neuvostoliiton hyvät suhteet takasivat sen, että saksalaisille sota-aluksilla oli huoltosatama Neuvostoliiton pohjoisosassa; ja Saksalaiset tarjosivat [joulukuussa 1939, mm.] lähettää Pohjanlahdelle neuvostosukellusveneille huoltoaluksen...*

Saman teoksen sivulla 204 löytyy ’Moskovan rauhasta’ toteamus: *”Molotov lupaili salaisesti Norjalle, ettei tämän naapurista liitettäisi Petsamo Neuvostoliittoon”;* Petsamo, kuten edellä todettiin – kuului Saksan etupiiriin.

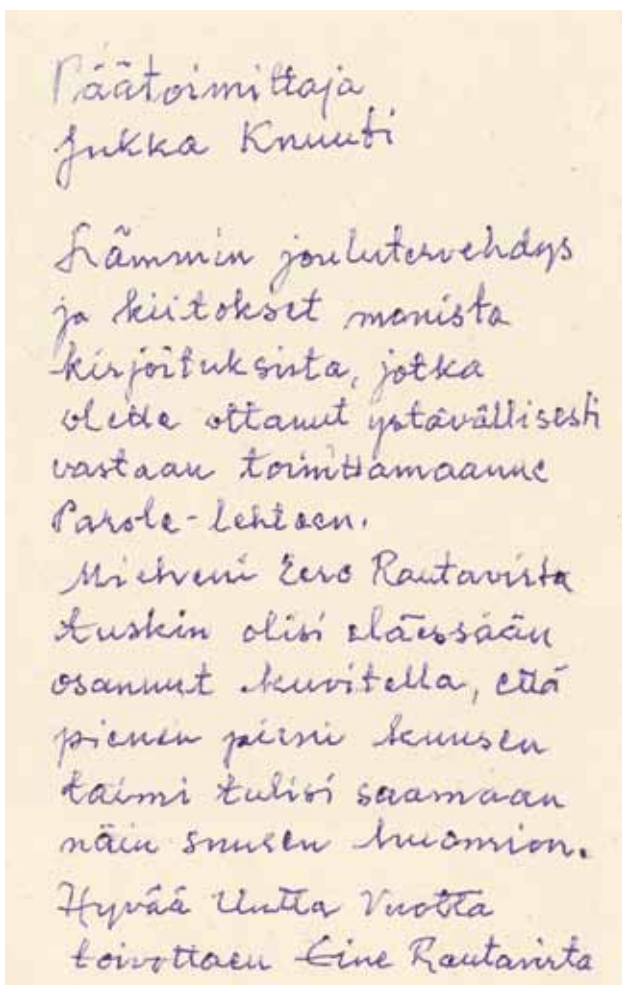

Tunnistus

Parolen aktiivinen avustaja Raimo Berkan palasi Parolen numerossa 2/2017 sivulla 40 olleeseen valokuvan tunnistuspyyntöön. Hänen mielestään mies on "duoda duoda" Nikke Pärmi.

Holon kuusi

Suomalainen erikoissotilasjoukko

Rajavartiolaitoksen 5. valmiusjoukkue
Sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden merellinen
erikoisjoukko 1992–2017

Teemu Tumelius

96 sivua, Merivartioston valmiusjoukkueen kilta
2017

Neuvostoliiton hajotessa 1991 heräsi huoli Suomeen mahdollisesti suuntautuvasta pakolaisvyörystä. Rajavartiolaitos perusti erikoisosaston, johon kuului jokaiseen raja- ja merivartiostoon yhden joukkueen.

Pelättyä pakolaisvyöryä ei tullut ja raja saattoi purkaa erikoisosastoaan niin, että jäljelle jäi 1. valmiusjoukkue Kaakkois-Suomen rajavartiostoon ja 5. valmiusjoukkue Suomenlahden merivartiostoon.

Runsaasti kuvitetusta ja värikkäästi taitetusta kirjasta saa selkeän kuvan erikoisjoukkueen harjoittelusta ja toiminnasta. Pääpaino on harjoittelussa, sillä tositoimissa joukkoa ei ole juuri käytetty. Onneksi ei ole ollut tarvetta.

Kansainvälisestä erikoisjoukkokirjallisuudesta tutut piirteet tulevat selostuksessa esiin: Joukkueeseen kuuluvat jäsenet mainitaan vain lempinimin, mutta aiempien operaattoreiden nimet kerrotaan. Erikoisjoukkoon kuuluva puoliso ei ole ihan tavallinen perheenisä, sillä "valmiusjoukkue on "kolmas pyörä" avioliitossamme", kuten yksi puoliso haastattelussaan kertoo. Maailmalla onnellisessa avioliitossa elävä erikoisjoukkueen mies on enemmän poikkeus säännöstä.

Kirjasta saa vaikutelman, että se on tehty kuin käsijarru päällä: Halutaan kertoa, mutta toisaalta ei voida kertoa kovin paljoa.

Jukka Knuuti

Tuntematonta tekemässä

Tuntematon sotilas elokuvakirja

Jari Olavi Rantala

236 sivua, WSOY 2017

On harvinaista, että elokuvan käsikirjoittaja on tiiviisti mukana kuvauksissa. Jari Olavi Rantala oli ja nyt hän raottaa kulissien takaista elämää ja elokuvaproduktion vaiheita kirjassa, joka puhuu myös kuvien kautta. Sotaelokuvan teostakin saa herkkiä, kauniita ja taiteellisia otoksia.

Kirja ei kuitenkaan ole pelkkä upeasti kuvitettu raportti elokuvan teosta, vaan siinä kerrotaan myös idean syntyhistoriaa ja se, mitä tavoitteita elokuvalla asetettiin ja miten ne toteutuivat.

Sivuilla nähdään monille tuttuja kohtauksia, jotka eivät uuteen elokuvaan kuitenkaan päässeet. Tämä viritää toivoa elokuvaa selvästi pidempää tv-versiota silmälläpitäen. Vanhempi

katsojapolvi on jo ehtinyt puuttuvia kohtauksia kaivata.

Kirja avaa lukijalle nykyaikaisen elokuvaproduktion rakenteen. Suurtuotannon organisaatio osastopäällikkökokouksineen on kuin millä hyvänsä suurella työpaikalla. Monen elokuvaammattilaisen toimenkuva hahmottuu, ja suuren tuotantotiimin jäsenten roolit selviävät. Kirja jaokuva ovat mainio pari yhdessä. Hyvänä bonuksena on kirjan loppusivujen rooliluettelo.

Seppo Simola

Julkaistu aiemmin Reserviläinen-lehdessä

Ennakkoluuloton näkökulma Tuntemattomaan

Toinen tuntematon

Johanna Catani – Lari Mäkelä (toim.)

376 sivua, WSOY 2017

Novellikokoelman idea on kiehtova. 22 tunnettua ja tuntemattomampaa kirjailijaa laajentaa Väinö Linnan romaania kotirintaman naisten näkökulmalla. Idea on sukua Aku Louhimiehen elokuvalla, jossa näytetään siviilimaailman tuntoja romaanin pieniin viitteisiin tarttumalla ja niitä laajentamalla.

Novellikokoelman päähenkilöt ovat Tuntemattoman sotilaan hahmojen äitejä, siskoja ja tyttäriä tai muita hahmojen elämää sivunneita naisia, vaan vilahdaapa Linna itsekin rintamasotilaana yhdessä tarinassa.

Kirjoittajiksi on kutsuttu monia huipunimiä Tuomas Kyröstä ja Sirpa Kähkösestä alkaen. Kaikki tekstit eivät totisesti ole perinteistä proosaa Linnan tapaan. Suurelle yleisölle vieraammat kirjailijat

pyrkivät profiloitumaan erikoisuudella, mikä ei helpota peruslukijan pääsemistä korkealentoisimpien tekstien kyytiin. Puritaanisimmille Tuntemattoman faneille kirja ei ehkä sovellu.

Kokoelmassa on monta helmeä niin ideansa kuin tyyliensäkin puolesta, mutta antologia on samalla kuin rasia maisiaiskonvehteja: herkuja on moneen makuun, mutta jotkut jäävät rasiaan.

Seppo Simola

Julkaistu aiemmin Reserviläinen-lehdessä

Aarre kunniamerkkifriikeille

Suomen valkoisen ruusun ja Suomen leijonan ritarikunnat

Antti Matikkala

563 sivua, kuvitettu, Edita 2017

Jos on kiinnostunut kunniamerkeistä, kannattaa hankkia tämä Matikkalan jät-tijulkaisu (sivukoko on A4, kirja painaa 2,6 kiloa). Teos keskittyy korkeimpiin kunniamerkkeihin, joten meidän ritarimerkkien saajien on turha etsiä oman ansiomerkkimme myöntämiseen liittyvää tarinaa. Kirjaa ei kannata ryhtyä lukemaan alusta alkaen sivu sivulta, vaan kiintoisia yksittäisiä kunniamerkkeihin liittyviä tapauksia selvittäen. Sen tekee helpoksi kirjan hyvä hakemisto. Esimerkiksi minkä vuoksi Kekkonen aikoinaan vaihdatti Suomen Valkoisen Ruusun suurristin käätyjen hakaristin havukuvioihin. Ja ketkä ovat kieltäytyneen kunniamerkkien vastaanottamisesta.

Kirjan teksti kattaa kunniamerkkihistorian hyvin laajasti. Se kertoo ritarikuntien kunniamerkkien synnyn

ja kehityksen, myös sellaisten, joista koskaan tullutkaan mitään.

Myös kirjan taitto on erinomaisesti tehty ja lukijaystävällinen. Rungas-kuvitus, toonipohjien käyttö ja erilaisten yksityiskohtien esittäminen "laatikoissa" palvelee lukijaa.

Viime itsenäisyyspäivänä kummas-telin telkkarissa urheilijoita, joiden rintamuksessa oli Suomen leijonan ritarimerkki, tai I luokan ritarimerkki, jonka nauhassa oli olympiarenkaat. No nyt-pä senkin merkin historia tiedetään.

Silloin tällöin yllätän itseni katsomas-sa tv-uutisia tämä kunniamerkkikirja sylissä. Sitä voi näinkin selailla ja aina välillä löytää kiintoisia kunniamerkkeihin liittyviä sattumuksia.

Jukka Knuuti

Sarjakuva-albumi jääkäreistä

Jääkärit; viisi kertomusta

Timo Vihavainen, Ohto Manninen
Kimmo Rentola, Sergei Zuraljov

Sarjakuva. Pohjanmaan museo
2017

Jääkäreistä on tehty kymmeniä ellei sa-toja kirjoja, mutta miten lie sarjakuvien laita. Tämä saattaa olla ensimmäinen lajiaan. Albumin viisi tarinaa etenee kronologisesti: 1915 värväys ja lähtö, 1916 Lockstedt, 1916 Misse-joki, 1917 Libau ja 1918 S/S Arcturus.

Tarinat kuvaavat ehkä hieman hata-rasti jääkärien historiaa, mutta kuitenkin tulee mieleen, että tässä lapsille sopiva jääkäritarina. Mutta se ajatus kaatuu tarinassa 1917 Libau. Siinä saksalainen upseeri ärähtää jääkäriä kaipaavalle tytölle: Sind die Deutschen nicht genug für dich, du jüdische Hore! (Eivätkö saksalaiset ole kylliksi sinulle juutalainen huora.) Tytön etsimä jääkäri

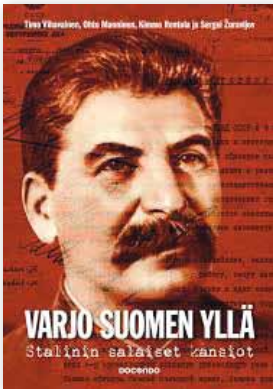
on tarinan mukaan tehnyt itsemurhan. Hän ei ole päässyt lähtemään Suomeen, kun "hänellä on väärä mielipide maan tulevaisuudesta".

Sarjakuvan itsemurhan tehneelle jää-kärille ei taida löytyä todellisuuspohjaa. Kaksi jääkäriä päätti Libaussa itse päi-vänsä, mutta ei sen vuoksi, että heidät olisi jätetty pois Arcturuksella Suomeen lähteneiden joukosta.

Huolimatta edellä kerrotusta, sarja-kuva-albumi on kovasti tutustumisen arvoinen julkaisu. Sitä kannattanee kysyä Pohjanmaan museosta Vaasasta.

Jukka Knuuti

Kremlin dokumentit paljastavat

Varjo Suomen yllä

Stalinin salaiset kansiot

*Timo Vihavainen, Ohto Manninen
Kimmo Rentola, Sergei Zuraljov*

400 sivua, Docendo 2017

Tekijät antavat kuvauksen kansioitten vaiheista eri arkistoissa ja sen valinnasta, mitä nyt on päästetty julkisuuteen.

Ehkä kaikkein kriittisimpiä ratkaisuja ei koskaan kirjattukaan. Tulevaisuudessa tärkeää voi olla se, että nyt päästettyä ei enää saa takaisin ”pulloon” eli retusoitua pois. Kuka ampui Mainilan laukaukset? Leningradin sotilaspiirin arkistossa huomattiin 1990, että laukauksista kertonut sanoma kulki Moskovasta Leningradiin eikä päinvastoin, mikä kertonee ”syltityhteasta”. Politbyroon papereissa olevassa kopiassa lähetyssuunta ei näy.

Suomen puolesta rauhanneuvotteluissa Berliinissä 3-27.8.1918 esitettiin melkoisia vaatimuksia. Suomi vaati alueita Kuolan niemimaa, Solovetskin saaret, Unezma- Vodla – Ääninen- Otshinski – Syvärin suun eteläpuolella oleva niemimaa – Laatokka. Mistään vaihtokaupasta ei ollut kysymys ja kolmen kannaksen linja olisi saavutettu. Saksan tappion jälkeen tätä vaatimusta ei Tartossa 1920 kannattanut edes esittää.

Ensimmäinen talvisodasta valittu asiakirja on Lev Mehlis’in raportti Suomussalmelta 9.12.1939. Hän ei vielä silloin tiennyt joutuvansa palaamaan rykmentin kanssa lyötynä ja jalkaisin metsiä pitkin. Välirauhan aikana Stalin sai ehdotuksia Ahvenanmaan haltuunotosta (”.. juuri nyt tilanne on mitä suotuisin..”), mutta onneksi hän hylkäsi ne.

Kirja on hyvin laaja varsinkin kun vajaa kolmannes käsittelee Stalinin kuoleman jälkeistä aikaa aina vuoteen 1964 saakka. Kekkonen ajalla siirrytään täysin toisentyyppiseen politiikan tekoon. Onneksi tekijät pohjustavat tätä kautta vielä laajemmin selityksin. Kirjan lukemiseen on varattava useampi päivä.

Jukka Knuuti

Hyvä kirja itäisestä etapista

Hällan jääkäreitä

Itäinen etappi 100 vuotta

*Markku Korteniemi,
Kimmo Oikarinen (toim.)*

192 sivua, kuvitettu, Hyrynsalmen kunta 2017

Kirjan artikkelit koostuvat pääasiassa kolmen jääkäriiliikettä koskeva, seminaarin esitelmistä, joista viimeisin Jääkäriiliikkeen itäisen reitin 100-vuotisjuhla pidettiin syksyllä 2016. Aikaisemmat ovat olleet ”Hällan Ukon syntymästä 150 vuotta” sekä kotiseutuneuvos Kalle Juntusen juhlaseminaari. Niiden lisäksi on tilattu muuta materiaalia.

Kirjoittajajoukko on varsin asiantunteva myös nimekäs. Puolustusministeri Jussi Niinistö on tehnyt väitöskirjansa jääkärivärväri Paavo Susitaipaleesta. Toinen tohtorismies kirjoittajana on Vesa Määttä, joka K.I Oeschia, joka oli sekä jääkäri, että myös eräässä vaiheessa värväri. Mukana on myös kahden JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtajaa, kenraalit Ilkka Halonen ja Asko Kilpinen.

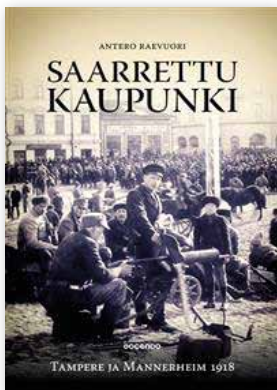
Kirjan loppuosassa Juhani Lassila kertoo kainuulaisten jääkäreiden tarinan sekä on koonnut heistä matrikkelin. Onpa mukana jääkäri Heikki Oikarisen päiväkirjaakin.

Oman tunnustuksensa ansaitsee kirjan kuvitus. Tavanomaisen historiallisen kuvituksen lisäksi on värikuvia etappin historiaan liittyvien rakennusten nykynäöstä. Myös etappin 100-vuotisseminaari on tallennettu teksten lisäksi myös kuvin. Myös Kainuun etappiteistä ja taloista on tehty selvät kartat.

Kirjan toimittajat ansaitsevat tunnustuksen työstään.

Jukka Knuuti

Kevään 1918 sodan länsirintama

Saarrettu kaupunki

Tampere ja Mannerheim 1918

Antero Raevuori

282 sivua, Docendo 2018

Kirjan sisältö on otsikkoaan laajempi, sillä käsittelee kevättalven 1918 sodan koko läntistä rintamaa, jossa toki Tampereen valtaus on keskeinen tapahtuma. Kirjan tekotapa on erikoinen, sillä toisaalta siinä on kunnioitettavan mittainen lähdeluettelo ja lähdeviitteitä. Kirjassa on kuitenkin sellaista aineistoa, jonka voi kuvitella olevan kirjoittajan omaksi käsialaksi tekstin saamiseksi luettavaan muotoon. Tulos on onnistunut, sillä tarina soljuu mukavasti.

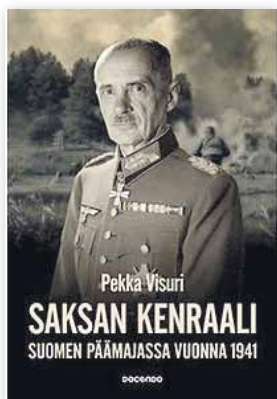
Vanhalle tamperelaiselle teksti on varsin kiinnostavaa, kun paikat ja kadunnimet ovat tuttuja. Onpa mukaan päässyt Tuomisen kivimuurikin, jossa tuli jokunen poikavuosi asuttua. Kirjasta saa kattavan kuvan Tampereen taisteluista.

Kun Jugoslavian sodan aikana serbit pommittivat surutta kaupunkia, tuli silloin mieleen, että sama tapahtui Tampereella 1918: Valkoinen tykistö moukaroit surutta kaupunkia, jossa kaupunkilaiset yrittävät elää normaalia elämää. Onneksi silloinen tykistö oli sen verran tehokasta, että väkeä kuoli onneksi vähän, mutta Kyttälän ja Amurin puutalokorttelit paloivat.

Sodan jälkipyykki oli kovin likainen Tampereelle niin kuin muuallakin.

Jukka Knuuti

Saksalla oli päämajassa herrasmiesupseeri

Saksan kenraali Suomen päämajassa 1941

Pekka Visuri

373 sivua, Docendo 2018

Koko jatkosodan ajan Mikkelin päämajan saksalainen yhteysupseeri kenraali Waldemar Erfurth oli todella mies paikallaan. Hän nautti suomalaisten täyttä luottamusta ja syystäkin ja Mannerheimin pöydässä hän istui aina kunnia-paikalla. Hän ymmärsi hyvin suomalaisia ja yritti opettaa samaa toisillekin saksalaisille.

Kirja on Erfurthin päiväkirja in extenso vuodelta 1941 varustettuna Pekka Visurin selittävällä osalla. Kirja antaa selityksen sille, miksi kesän 1941 hyökkäys kohti Syväriä aloitettiin ennen kuin Suomelle tärkeälle Karjalan kannakselle: Saksalaisten piti edetä Laatokan itäpuolitse kohti Syväriä ja tavata suomalaiset siellä. Leningrad olisi jäänyt jättimottiin, eikä kannaksen hyökkäystä olisi tarvittu.

Kuten tiedetään, näin ei käynyt. Erfurthin päiväkirjassa on paljon puhuva lainaus Mannerheimilta. 15. lokakuuta Erfurth pohtii, pitääkö hänen viettää talvi Mikkeliissä. Monta talvea, monta talvea, vastasi Mannerheim hänelle. Marsalkan usko lyhyeen sotaan oli mennyt..

Erfurth oli yhteysupseerina paljon muuta kuin Berliinin viestintuoja. Hän oli hyvin aktiivinen operaatioita koskevissa keskusteluissa myös omine ideoineen ja pyrki vaikuttamaan myös saksalaisten operaatioihin.

Jukka Knuuti

Suomen hullu joulukuu 1917

Punaisen leijonan maa

Suomen hullu joulukuu 1917

Janne Könönen

237 sivua, Otava 2017

Suomessa oli täysi hulina suurlakko-
viikolla marraskuussa 1917. Punaiset
tekivät kymmeniä murhia. Sen jälkeen
oli hiukan rauhallisempaa aikaa kunnes
reperi vapaussota alkuisena sisällisso-
daksi tammikuussa 1918.

FM Janne Könönen käsittelee kirjas-
saan lähinnä Joulukuun tapahtumia, ja
paljolti itsenäisyysjulistuksen tiimoilta.

Suomen eduskunta päätti 15.11.1917
ottaa korkeimman hallintovallan itsel-
leen. Sen jälkeen itsenäisyssenaatti
antoi 4.12. laatimansa itsenäisyysju-
listuksen eduskunnalle käsiteltäväksi.

Se päättikin kaksi päivää myöhemmin
oikeiston äänin 100 – 88, että Suomi on
suvereeni, itsenäinen valtio.

Vasemmisto vastusti tuota päätöstä,
itsenäisyyttä kyllä jotenkin kannattivat,
koska edellytti sen hyväksyttäväksi
Venäjän bolševikkihallinnolla. Työläis-
johtajilla oli mukana tuolloin ajatus
ottaa lähitulevaisuudessa hallintovalta
kokonaan itselle. Kapinaan ryhtymis-
tähän bolševikit olivat käyneet Stalinin
johdolla voimakkaasti kehottamassa
marraskuun lakon aikana.

Könönen esittää useamman kerran
kysymyksen: päädyimmekö eroon Ve-
näjästä Saksan ohjeituksesta ja vaati-
muksesta, vai puhtaasti omana, itsenäis-
enä ratkaisuna? Sillä ei ole suurtakaan
merkitystä. Saksaan tukeutuminen oli
tuolloin joulukuussa aivan luonnollista
monestakin syystä.

Porvarillisten itsenäisyysmiesten kes-
ken herätti paljon keskustelua Luden-
dorffin laatima tarjous Saksan avusta. Se
oli laadittu listan muotoon ja sisälsi jou-
kon ehdotuksia ja vaatimuksia maamme
tulevalle hallinnolle.

Mikään läpihuutojuttu ei itsenäisty-
mispäätös ollut. Kyllä siinä oli monen-
laista mutkaa ja mäkeä.

Ei vähimmin porvarien ja sosialistien
välistä jatkuvaa kahinaa. Paljolti myös
oikeiston omien päättäjiä kesken.

Könönen toteaa kuitenkin selvästi,
että Venäjästä irtautumishetki oli oi-
kea, tapahtui se sitten enemmän tai
vähemmän johdetusti, omaehtoisesti
tai maailmanpoliittisten olosuhteiden
pakottamana.

Sisällissodan jälkeen monet sosialis-
tijohtajat kritikoivat porvarillista itsenäis-
yysjulistusta.

Vuonna 1928 oli Suomen Sosialide-
mokraatissa kirjoitus otsikolla: "Suomen
itsenäisyys - Saksan käskystä". Mutta
mihin oli lehdeltä unohtunut se kenen
ohjeistamana alettiin punakapina, ja
millaista "pseudoiitsenäisyyttä" sillä ajeti-
tiin? Aseellinen vallananastamisyritys
tapahtui suurelta osin Venäjän bolse-
vikkijohdon tahdosta ja vaatimana, ja
heillä oli asiassa vielä enemmän omia
päämääriä kuin Saksalla konsanaan.

Kirjoittaja viljelee kirjassaan ehkä
hieman liiaksi huumoria asioista, jotka
eivät ole sille otollisia.

Jk. Suomen leijona on kyllä aina ollut
keltainen; mitä metaforaa Könönen on
kirjansa otsikolla sitten tarkoittanutkin.

Pertti Rampaneno

Instagram ja WhatsApp

Jääkärikanliassa on otettu käyttöön Instagram-palvelu, johon lisätään kuvia 100 vuoden takaa sekä nykypäivästä ja WhatsApp-sovelluksen helpottamaan yhteydenottoja kansliaan.

Jääkärikerho

12.4.2018 klo 17.30

Komentaja Ville Vänskä: Vapaussota merellä – Punainen ja valkoinen laivasto 1918. Suojeluskuntatalon auditoriossa (Töölöntorinkatu 2 B).

Komentaja Ville Vänskä on aktiivinen merisotahistorian ja merisotataidon harrastaja. Hän on kirjoittanut kirjan Merisota -historia, teoria ja nykypäivä (2015) ja toimittanut kirjan Merisotataito I-II - Komentajakapteeni Golovinin käsikirjoitus merisotataidon oppikirjaksi (2017). Työn alla ovat kirjoitukset Punakaartin laivastosta 1918 ja Merisuojeluskunnista.

17.5.2018 klo 18.00

Eversti Petteri Tervonen, Pääesikunnan koulutusosasto: Puolustusvoimien koulutuksen kehittäminen 2020-luvulle Suojeluskuntatalon auditoriossa (Töölöntorinkatu 2 B).

Jääkärit loivat Puolustusvoimien koulutuspuhjan itsenäiseen Suomeen. Eversti Petteri Tervonen kuvaa koulutuksen nykytilaa ja tulevaisuutta.

Kahvitarjoilujen vuoksi ilmoittautumiset toivotaan viimeistään viikkoa ennen tilaisuutta osaston puheenjohtajalle pekka.sillanpaa@gmail.com. Kahvit ovat tarjolla puoli tuntia ennen esitysten alkamisaikaa.

Lämpimästi tervetuloa tilaisuuksiin!

JP27 Helsinki-Uusimaa osasto

Kevätkokous

JP 27 Perinneyhdistys ry:n Etelä-Pohjanmaan osaston kevätkokous pidetään ti **10.04.2018 klo 18.00 Lapualla LapuaHovin 2.krs kokoushuoneessa**, osoite Puistotie 2, Lapua. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Kahvitus.

E-P:n os johtokunta

Hanki itsellesi jääkärien paluun 100-vuotisjuhlapiinssi

Sen pohjana on jääkärien päähine tsako. Päivämäärät kertovat jääkärikoulutuksen aloittamisesta Lockstedtissa 25.2.1915 sekä paluusta Vaasaan päivälleen kolme vuotta myöhemmin 25.2.1918.

Saatavissa Jääkärikansliasta.

Hinta 27 euroa.

Jääkäripuukkoja jälleen saatavissa

Perinteisiä jääkäripuukkoja on jälleen saatavissa kansliasta. Lisäksi Järvenpään valmistaman teräaseen **hinta on 70 euroa.**

TK

JÄSENHAKEMUS – MEDLEMSANSÖKAN

Nimi _____ Syntymäaika _____
Namn _____ Födelsedatum _____

Lähiosoite _____ Postinumero _____
Postadress _____ Postnummer _____

Postitoimipaikka _____ Äidinkieli _____
Postanstalt _____ Modersmål _____

Ammatti tai arvo _____ Puhelin kotiin _____
Yrke eller titel _____ Telefon hem _____

Toimipaikka _____ Puhelin työhön _____
Arbetsplats _____ Telefon arbete _____

Sähköpostiosoite: _____

Talouteen tulee jo Parole nimellä _____
Mitt hushåll erhåller redan Parole adresserad till _____

Hakemukseni perustelut. Esim. lähisukulaisena jääkäri (kuka), toiminta jääkäriperinteen vaalijana, kiinnostus jääkäriilikettä kohtaan. Tarvittaessa jatka käänntöpuolelle.

Motivering för ansökan om medlemskap. T.ex. anförvant till jägare (vem), vårdare av jägartraditioner, intresse för jägarrörelsen.

Jäsenyys muissa yhdistyksissä _____
Medlemskap i andra föreningar _____

OSASTO JOHON HALUTAAN LIITTYÄ – ÖNSKAD AVDELNING

Etelä-Pohjanmaa _____	Kymenlaakso _____	Satakunta _____
Helsinki-Uusimaa _____	Lappi _____	Vaasa _____
Kanta-Häme _____	Länsi-Pohja _____	Oulu _____
Kainuu _____	Keski-Suomi _____	Pirkanmaa _____
Kuopio _____	Etelä-Karjala _____	Päijät-Häme _____
Varsinais-Suomi _____		

Paikka ja päiväys _____ Allekirjoitus _____
Ort och datum _____ Underskrift _____

JÄSENHAKEMUKSEN PALAUTUS: Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys ry
Pohjoisranta 20 A 3, 00170 HELSINKI

OSASTOJEN YHTEYSHENKILÖT

Osasto	Nimi	Puhelin	Sähköposti
Etelä-Karjala	Ignatius Jorma K.O.	040 503 6499	jorma.ignatius@iki.fi
Etelä-Pohjanmaa	Passi Juhani	050 322 3469	juhani.passi@netikka.fi
Helsinki-Uusimaa	Pekka Sillanpää	040 749 0666	pekka.sillanpaa@gmail.com
Kainuu	Kinnarinen Tero	050 496 6456	tero.kinnarinen@gmail.com
Kanta-Häme	Kiviniemi Pertti	0400 846 956	perttikivi@hotmail.com
Keski-Suomi	Mäntylä Erkki	040 151 3123	erkki.mantyla61@gmail.com
Kuopio	Ryhänen Seppo	050 440 9833	seppo.k.ryhanen@gmail.com
Kymenlaakso	Mikkonen Paavo	044 550 9375	paavo.mikkonen@pp.inet.fi
Lappi	Aherto Markku	0400 823 520	markku.aherto@pp.inet.fi
Länsi-Pohja	Esko Risto	040 5014131	ristok.esko@gmail.com
Oulu	Puonti Pertti		pertti.puonti@gmail.com
Pirkanmaa	Tulosmaa Timo	040 744 0565	timo.tulosmaa@outlook.com
Päijät-Häme	Jouko Pekka	040 516 1018	pekka.jouko@phnet.fi
Satakunta	Wolff Martin	040 503 8529	martin.wolff@wolff.fi
Vaasa	Forssten Brage	050 599 0269	brage.forssten@elisinet.fi
Varsinais-Suomi	Vuontela Kyösti	0500 910 402	kyosti.vuontela@gmail.com

Jääkaripataljoona 27 Vaasaan saapumisesta tulee ensivuonna 2018 kuluneeksi tasan 100 vuotta!

JÄÄKÄRI
2018 100 v.
JUHLAMUKI

Valkoinen/vihreä muki, sisältää kaikki ne elementit jotka liittävät JP 27 Jääkärien saapumisen Vaasaan 1918.
Vaasan kaupungin vaakuna, jääkäripatsas, JP 27merkki
Numeroitu keräilyharvinaisuus, painosmäärä kpl 1-1918.

Hinta 20,00 + postikulut Konepesan kestävä

Tilaukset: JÄÄKÄRIKANSLIA, Email: jaakarikanslia@kolumbus.fi
Pohjoisranta 20 A, 00170 Helsinki. Puh./fax (09) 135 1009
Tilauslomakkeen voit myös ladata www.jp27.fi sivulta

JÄÄKÄRIPATALJOONA 27:N PERINNEYHDISTYS

_____ ALAOSASTO

TILAUSLOMAKE JP27 2018. 100v. JUHLAMUKI

Hinta 20 euroa + postikulut

TILAAN MUKEJA _____ KPL

TILAAJAN NIMI _____

MUKIN/MUKIEN TOIMITUSOSOITE

KATUOSOITE _____

POSTINUMERO _____

POSTITOIMIPAikka _____

PUHELIN _____

SÄHKÖPOSTI _____

PALAUTTAKAA TILAUSLOMAKE OSOITTEELLA:

JÄÄKÄRIKANSLIA, Pohjoisranta 20 A 3, 00170 HELSINKI
tai sähköpostitse: jaakarikanslia@kolumbus.fi

JÄSENPALVELUN MYYTÄVÄT TUOTTEET

	Hinta		Hinta
Kortit			
Uudistettu jääkärilippu	1,00	Jääkärien testamentti Suomen nuorisolle	6,00
Jääkärilippukortti	1,00	Hohenlockstedt 100 v juhlamitali	20,00
Jääkärilippukortti 2-os. + kuori	1,50	Jääkärit DVD – YLE:n draamadokumentti	27,00
Jääkärikunniamerkki	1,00	CD-ROM Virtuaalijääkärit	25,00
Jääkärien tulo Vaasaan	1,00	Fallna för friheten -medalj	8,50
Onnittelukortti jääkärimerkillä + kuori	1,00	Jägarens väg	3,00
Vaasan jääkäripatsas talvikuva	1,00	Jääkärien elämäntyö – Itsenäisyyden puolesta, julkaisu (Kielet: suomi, ruotsi, saksa, englanti ja latvia)	10,00
Vaasan jääkäripatsas talvikuva 2-os. + kuori	1,50	Hopeiset 27-kalvosinnapit	150,00
Jääkäriliike 100 vuotta	1,00	Hopeinen 27-riipus ketjulla	150,00
Jääkäriliike 100 vuotta 2-os. + kuori	1,50	Hopeinen 27 -kravattineula	150,00
Pakettikortti jääkärimerkillä	0,50	Hopeinen 27-rintakoru	150,00
Rovaniemen jääkäripatsas	0,20	Kirjeensulkijamerkki, (arkki sis 50 kpl)	2,50
Skangal-Mangal tiellä + kuori	0,50	Kynttilä, Jääkärimerkillä	8,00
Suomen Jääkärit	1,00	Puukko Jääkärimerkillä	70,00
Vaasan jääkäripatsas	0,20	Suomen Jääkärien elämäkerrasto, I täydennysosa 1957	5,00
Wasserturm	0,20	Ur Jägarnas levand och gärning	5,00
Adressit			
Ilman tekstiä	10,00	Vain jäsenille	
Kansliasta kiirjoitettuna/toimitettuna	12,00	Perinneyhdistyksen jäsenmerkki	12,00
Laajempi tekstaus	13,00	Erillisillä hakemuksilla myynnissä	
Muut tuotteet			
Jääkäriliike 100 v 2014–2018		Jääkäripenoismerkki	80,00
postimerkki-arkki (10 kpl)	25,00	Jääkärihautamerkki	80,00
Jääkärilippupostimerkki -arkki (10 kpl)	25,00		

Tilaukset Jääkärikansliasta:

Pohjoisranta 20 A 3, 00170 HELSINKI
Puh. (09)135 1009, 050 377 8845 (myös tekstiviestit)
s-posti: jaakarikanslia@kolumbus.fi

Toimitamme tuotteet kerran viikossa.

Hintoihin lisätään postikulut.
Yhteydenotot: jaakarikanslia@kolumbus.fi

PAROLE

www.jp27.fi

Päätoimittaja – Chefredaktör

Jukka Knuuti
040 753 2751
jukka.knuuti@gmail.com
Taitto Kirsi Rasinen

Lehti ilmestyy 4 numeroa vuodessa:
maalis-, kesä-, syys- ja joulukuun alussa.
Hinta 20 €/vsk
4 numer i året, 20 €/årg

Toimitusneuvosto – Redaktionsråd

Asko Kilpinen
Kari J. Talvitie
Kari Nummila

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ – JÄGARSTIFTELSEN

Puheenjohtaja – Ordförande

Pennanen Jukka

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Fagnäs Peter

Asiamies- Ombudsman

Eklin Jukka

Jäsenet – Medlemmar

Annala Jari

Heiskanen Kari

Hägglund Gustav

Kilpinen Asko

Kuljukka Antti

Lindberg Jarmo

Manninen Ohto

Sihvo Sami

JP27:n PERINNEYHDISTYS ry

FÖRENINGEN JB27:s TRADITIONER rf

Hallitus – Styrelse

Puheenjohtaja – Ordförande

Laatikainen Pertti

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Hakkarainen Arno

Sihteeri – Sekreterare

Kiiski Tiina

Jäsenet – Medlemmar

Ignatius Jorma

Kinnarinen Tero

Miettinen Helena

Valtonen Vesa

Vuontela Kyösti

Forssten Brage

KANSLIA: Auki ma–to 10–14 Pohjoisranta 20 A, 00170 HELSINKI

KANSLI: Öppet må–tors 10–14 Norra Kajen 20 A, 00170 HELSINGFORS

Puhelin/telefax 09-1351009 telefon/telefax, gsm 050-377 8845, email: jaakarikanslia@kolumbus.fi

Kiireettömät yhteydenotot voi lähettää sähköpostilla: jaakarikanslia@kolumbus.fi

Jääkäripatsas vahvasti vartioituna. Patsaan edessä suomalais-saksalainen reserviläisosasto. Se osallistui MPK-kurssina Vaasan paluujuhlien paraatikatselmukseen ja ohimarssiin omana 50 henkilön osastonaan. Vaasan osuutta oli edeltänyt talvitaitoihin painottunut yhteisharjoitus Niinisalossa. Reserviläisosasto kokoontuu vuosittain myös Saksassa Hohenlockstedtin ympäristössä. Kuvassa keskellä mitalit rinnassa osaston suomalainen vetäjä Pekka Sillanpää.

Hän on myös JP27:n perinneyhdistyksen Helsinki-Uusimaan osaston puheenjohtaja.

Kuva Jouko Liikanen

